Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...ай 1921 оной ...н 21-hээ гарана | № 7 (16230) | 1983 оной январиин 9, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, СССР-эй МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДТЭ

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөнэй (Прага, 1983 оной январиин 4+5) дүнгүүдые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андропов түрүүтэй Совет делегациин ажал ябуулгые гүйсэд дүүрэнээр hайшааба.

Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй Прагада зарлагдаhан зүблөөн уласхоорондын асари ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоо. Тогтонижорhон ёhо заншалтай зохилдуулан, харилсаа холбоотой социалис гүрэнүүдэй дээдэ хүтэлбэрилэгшэд мүнөө үеын Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи байдалые хамтаараа шэнжэлhэн, дайнай аюулда эсэргүү, шахардуу байдал hуларуулгые улам гүнзэгырүүлхын, уласхоорондын харилсаае хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ аха дүү оронуудай саашадаашье бэелүүлхэ үгэсэ ойлголсоhон ябуулгануудые тодорхойлhон байна.

Дэлхэй дээрэхи үйлэ хэрэгүүдэй хүгжэлтые өөhэдынгөө дура зоргондо табихын тула стратегическэ хүсэнүүдэй тэнсүүрине буруу hургэхэ, сэрэгэй булюу хүсэтэй болохо зорилготойгоор эзэрхэг түримхэй империалис бүлэгөөрхид, нэн түрүүн США-гай хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байhан ушарhаа дэлхэй дээрэхи байдал улам орёо түгшүүритэй боложо байнхай. Буу зэбсэгүүдые— ядерна ба юрын—үрилдэн бүтээхэ талаар тэдэнэй үүлхэhэн шэнэ ябуулга дэлхэй дээрэхи байдалые улам аюултай, тогтуургүй болгожо, зарим нэгэн оронуудай ба бүхы хүн түрэлтэнэй урда табигдаhан экономическа, социальна гол шухала зорилгонуудые шиидхэлгые ехэ түбэг бэрхэшээлдэ оруулжа байна.

СССР, харилсаа холбоото социалис гүрэнүүд эб найрамдалые бэхижүүлхэ, уласхоорондын аюулгүй байдал хангаха, шахардуу байдалые hуларуулха гэhэн бүтэмжэтэй hайн хараа шэглэлые империализмын дай жүрөөдэhэн энэ хараа бодолдо зүрюулэн залан сэхээр табина. Варшавска Договорто хабаададаг оронууд газар дэлхэй дээрэхи политическэ байдалые hайжаруулха зорилготой үргэн ехэ тэмсэлээр шэнэ жэлэй, 1983 оной түүхэ-бэшэгые нээбэ. Прагада баталагдан абтаhан Политическэ Деклараци соогоо тэдэнэр ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха ори ганса бодото арга нүхэсэл найруулан табяа.

Сэрэгэй-политическэ хоёр бүлэглэлдэ — Варшавска Договор болон НАТО-да хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондо сэрэгэй хүсэ хоёр талаhаа хэрэглэхэгүй, амгалан тайбан харилсаа холбоо тогтоохо тухай договор баталха гэhэн социалис оронуудай шэнэ дурадхал онсо удха шанартай байна. Энэ асари ехэ эб найрамдалта үүсхэлэй нэн түрүүлэн зорюулагдаhан гүрэнүүдэй тэрээндэ тон ехэ анхаралтайгаар хандаха байhаниинь шухала.

Мүнөө үеын үйлэ хэрэгүүдэй аюулта хүгжэлтые зогсоохо, тэрэниие hайнаар хүгжөөхэ, нэгэ нэгэндээ этигэл найдалаа бэхижүүлхэ, буу зэбсэгэй, илангаяа ядерна зэбсэгэй нөөсэнүүдые хизаарлаха ба хорооохо гэhэн зорилгонуудые удаа дараалан шиидхэхэ бодото арга нээгдэнэ.

Европодо ракетно-ядерна буу зэбсэгүүдые ехээр бүтээн гаргалгые зайсуулан сараха арга боломжын бэелүүлэгдэхэ, энэ түбиин, мүн бүхы дэлхэйн арадуудта тохёолдуулагдажа байhан аюулай hуларуулагдаха гү, али эрид hужэрөөн дэбэргэгдэхэ байhаниинь мүнөө США-hаа, НАТО-дахи тэдэнэй союзнигуудhаа дулдыдахал.

Уласхоорондын хэрэгүүдтэ гүнзэгы ухаан бодолой илан мандахын тула Советскэ Союз өөhэдhөөнь дулдыдаhан бүхы юумэ хэхэ байна. Социализмын ба эб найрамдалай дайсадай харата ябуулгануудта hэрэмжэтэй хёрхоор хандажа, оронойнгоо аюулгүй байдалые хангахын тула шухала хэмжээнүүдые абаад, социальна ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй амгалан ёhоор зэргэ оршохо гэhэн ленинскэ политикые тэрэ саашадаашье залан сэхээр бэелүүлхэ юм.

Мүнөөнэй оршон байдалда социалис гүрэнүүдэй али бүхы харилсаанай, дэлхэй дээрэ ниитынгээ уг зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэдэнэй хамтын тэмсэлэй, социалис, коммунис байгуулалтын дүй дүршэлөө халан абалсалгын, экономикодо, эрдэм, техникэдэ хүсэнүүдээ хамтадхалгын үүргэ дээшэлжэ байна гэжэ ПКК-гай зүблөөн харуулаа. Эдэ бүгэдэ бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хүсые арьбадхана, тэрээндэ хабаададаг бүхы гүрэнүүдэй урда табигдаhан зохёон байгуулхы зорилгонуудые шиидхэхэдэнь туhална.

Аха дүү оронуудтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоолгын хэрэг парти болон Совет гүрэнэй уласхоорондын политикада онсо, нэрэ хүндэтэй hуури хододоо эзэлдэг байгаа, саашадаашье эзэлхэ юм гэжэ тэмдэглэхэ шухала гээд КПСС-эй ЦК-гай Политбюро, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно.

КПСС-эй ЦК-да ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

СССР-эй ба РСФСР-эй министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй, hалбари hалбариин профсоюзуудай Центральна Комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй, министерствэнүүд болон албан зургаануудай парткомуудай секретарьнарай зүблөөн январиин 7-до КПСС-эй Центральна Комитедтэ боложо, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй захяа заабаринуудай, Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андроповой хэлэhэн үгэ дотор найруулагдаhан захяа заабаринуудай ба тобшололнуудай үндэhөөр ажалай болон үйлэдбэриин журамые бэхижүүлхэ хүдэлмэриие шангадхаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Н. И. Рыжков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Мартынов, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. М. Мишин, КПСС-эй ЦК-гай таhагүүдые даагшад, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай болон СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй бусад харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэhэнэй ёhоор, ажалай нөөсэнүүдые хэрэглэлгые hайжаруулха, хүдэлмэриин сагай гээгдэлые хорооохо, үйлэдбэри дээрэ мэргэжэлтэдые түбхинүүлхэ ... байhан тухай КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй захяа заабаринууд мүнөө үедэ арадай ажахые хүгжөөхэ талаар онсо удха шанартай байна.

Ажалай ба үйлэдбэриин журамые али бүхы талааринь бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ шангадхаха гээшэ ажахын-политическэ шухала зорилго болоно. Партийна болон профсоюзай органуудтай хамта энэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ ёhотой министерствэнүүд болон албан зургаанууд тэрэниие шиидхэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Предприятинуудай, цехүүдэй, халаануудай, бригадануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө мэргэжэлтэдтэ табигдадаг эрилтые тэдэнээр дээшэлүүлхэ, коллективүүдтэхи эмхи гурнмгүй али бүхы ябадалнуудта, журам эбдэлгэдэ эбсэшэгүйгөөр хандалгын оршон байдал тогтоохо, иимэ ушар хэрэг бүхэндэ залан сэхэ сэгнэлтэ үгэхэ уялгатай. Бүтээсэ ехэтэй ба hайн шанартай ажал түгэс урмашуулагдаха, харин муу хүдэлмэри, журамгүй байлга эрид шүүмжэлэгдэхэ ёhотой.

Нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай, барилгануудай, колхоз, совхозуудай таhалгаралгүй, жэгдэ, hайнаар хүдэлхынь тула, гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудаа тэдэнэй хэлбэриишэгүйгөөр дүүргэхынь тула эмхидхэлэй ба экономическа таарамжатай байдал хангахын түлөө министерствэнүүд болон албан зургаануудай коллегинүүдэй, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ анхарал хандуулагдаа.

Үйлэдбэриие түсэблэлгые hайжаруулха, предприятинууд болон барилгануудые материально-техническэ таааринь хангалгые гуримшуулха шухала. Энэ хэрэгтэ ушарhан дутуу дунданууд коллективүүдэй хүдэлмэриие түбэг бэрхэшээлдэ оруулдаг, тэдэнэй хүдэлмэриие жэгдэ hайн бэшэ болгодог, ажалай журамда муугаар нүлөөлдэг байна. Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые, ажалай эмхидхэлэй ба түлбэриин бригадна ёhо гуримые үйлэдбэриин болон хүтэлбэрилгын бүхы hалбаринуудта эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Арадай ажахыда хуули сахилгын хүдэлмэриие hайжаруулха, ажалай хуулиие нарииар сахихын түлөө министерствэнүүдэй, албан зургаанууд ба профсоюзуудай зүгhөө хиналтыень шангадхаха шухала гэжэ зүблөөн дээрэ заагдаа.

Залуушуулые хүмүүжүүлгын, hурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөс үргэдхэлгын, комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда социалис мүрысөөе хүгжөөлгын, залуу хүдэлмэришэдэй ажал, hуралсал, hуудал байдал ба амаралтые hайнаар эмхидхэлгын асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаhан байна.

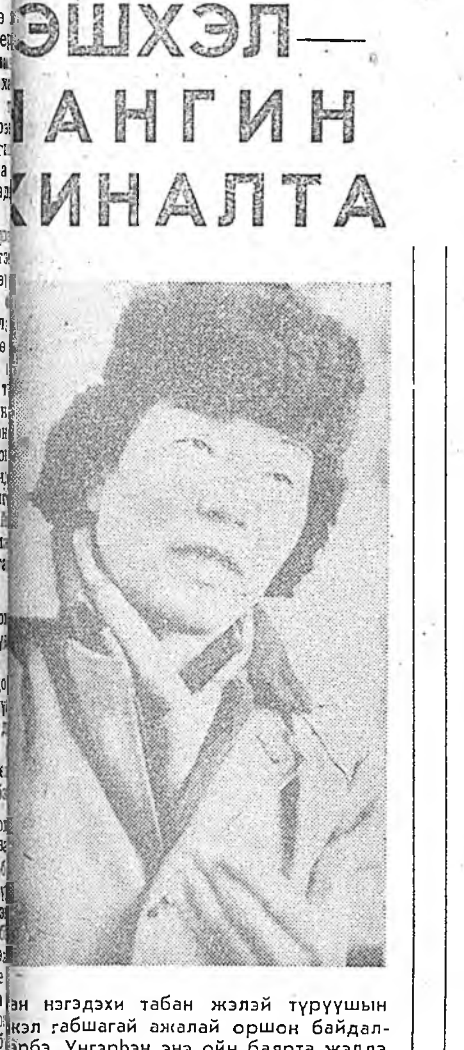
Министерствэнүүд болон албан зургаануудай партийна организацинууд коммунистнуудай үүсхэл эдэбхиие дээшэлүүлхэ, парти, правительствын директивэнүүдые бэелүүлхэ талаар аппарадай ажал ябуулгын хойноhоо хинаха эрхээ гүйсэд хэрэглэхэ, хүдэлмэриингөө гурим hайжаруулхые, эрилтэ ехэтэй оршон байдал байгуулхые туйлаха зэргэтэй гэжэ тэмдэглэгдээ.

Ажалай журам шангадхаха талаар бодото хэмжээнүүдые зохёон бэелүүлхыень, ажалша коллектив бүхэндэ тэдэниие дүүргэхын түлөө мэдэлдэнь байдаг нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай, барилгануудай ба эмхинүүдэй, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхыень министерствэнүүд ба албан зургаануудта, профсоюзуудай Центральна Комитедүүдтэ, партийна, профсоюзай ба комсомолой органуудта дурадхагдаба.

(ТАСС).

Ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

НҮХЭДЭЙ hЭШХЭЛ — НАНГИН ХИНАЛТА

...ан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын ...жэл габшагай ажалай оршон байдал...эрбэ. Үнгэрhэн энэ ойн баярта жэлдэ ...ар хүдэлжэ, гүрэнэй түсэбүүдые хэр ...дүүргэбэ. Эхэ оронойнгоо 60 жэлэй ...мар амжалтануудтайгаар угтаба гээ...ди? Нёдондо жэлэй туршада хэhэн ...мэриингөө зарим тэды дүн гаргаха, ... байhан ондо бэелүүлхэ зо...нуудаа хараалха зуураа, бригадынгаа ... хэрэгүүд, эрмэлзэл тухай тогтохо ...айб.

...ии хүтэлбэрилдэг гагнууршадай бри... хоёр жэлэй саана байгуулагдаhан ... Олонхимнай залуушуул. Ямаршье ...лгүй хүбүүдые гагнууршадай орёо ... мэргэжэлдэ hургажа, ёhотой ажалша ...ктив байгуулхань хүшэр лэ байhан ...аа. Энээнhээ урид бригадираар ни... хүдэлhэн байгааб. Хүтэлбэрилхы дүр... шадабари хэрэгтэйл болоо. Коллек... журам, ажалай бүтээсэ нэн түрүүн ...эрилэгшэhөө дулдыдадаг гэжэ мэ... Шадамар бэрхэ ударидагша кол...эйнгээ гэшүүн бүхэнэй абари зан, ...эрмэлзэл дүршэл шадабари мэдэхэ, ...ань ямар хүдэлмэри даалгабал ...эридэ хэр аша туhатайб гэжэ мэдэ...hотой. Гадна зонтой тааража, хүн ...эй сэдьхэлдэ таарама онсо түлхюур ... хандаха, мүн, шухалань, алишье ...аа тэдэнэртээ жэшээ боложо ябаха ...тай гээшэ. Хүтэлбэрилэгшын эдэ ... эрилтэнүүдтэ гүйсэд харюусажа ша... нэгэ эрмэлзэлтэй, нэгэ амин бо... эбтэй зэтэй коллектив эмхидхэгдэ...рэнэй түсэб амжалтатай дүүргэгдэхэ ... Анха түрүүшээр намда бригада ...ад байхадань, иимэ бодолнуудые ...хан бодожо үзөө бэлэйб. Энэ хэрэг... заводоймнай хүтэлбэрилэгшэд, мүн ... бригадын гэшүүн, эрхим бэрхэ ...ршан, hурган хүмүүжүүлэгшэдэй ...эй түрүүлэгшэ Владимир Матвеевич ...рёв горитойхон туhа хүргөө hэн. ... мүнөө миниин хүтэлбэрилдэг гагнуур... бригада эрхим коллективүүдэй ... оронхой. Түсэбтэ табан жэлэй хо...и жэлэй даабариие декабриин 25-да ...дүүргээбди. СССР-эй 60 жэлэй ойдо ...улагдаhан социалис мүрысөөндэ ... соогоо хэды дахин түрүүлhэн бай... Тэд би энээн тухай хэлэхээ hанана ... Бидэ алдар солын түлөө хүдэлнэ ... харин гүрэнэй түсэбүүдые амжал... дүүргэхын түлөө оролдонобди. ...амжалта туйлахын түлөө нэн түрүүн ...ий шэнэ гуримаар хүдэлхэнь шухала ...а. Залуушуулhаа бүридэhэн бригадна подрядаар, нэгэ наряадаар хүдэлгэхэ гэhэн зорилго урдаа табихадамнай, заводоймнай дирекци, партком халуунаар дэмжээ hэн. Энэ дэмжэлгэнь бригадын юрэнхы амжалтада найдамтай тулгуури болоhон гээшэ. Тэрээнэйнь түлөө парткомой секретарь Павел Кузьмич Козыревто баясхалан хүргэхэ байхабди. Дүй дүршэл ехэтэй, эрилтэ хэрэглэмжыемнай hайн ойлгодог энэ хүн хамаг хэрэгтэмнай өөрөө халуунаар хандагша hэн.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилhэнэймнай аша үрэ удангүй харагдажа эхилээ hааб даа. Гэшүүднай нэгэ эрмэлзэлтэй, hанал бодолтой болоо. Харюусалгань дээшэлээ. Ниитын ба ажалай журам hайжараа. Тиигэжэ ажалаймнай бүтээсэ, продукциимнай шанар эрид дээшэлhэн байха. Иимэ гуримаар хүдэлhэнhөө хойшо залуу хүбүүднай тон түргэн гагнууриин онол аргануудые шудалжа эхилээ hэн. Мүнөө бултадаа эрхим бэрхэ гагнууршад болонхой. Сагай ошохо тума тэдэмнай бэлиг шадабарияа дээшэлүүлнэ. Жэшээнь, комсомолец Владимир Цыденовнай hаяхан бэлиг шадабариин конкурсдо хабаадалсажа, 3-дахи hуури эзэлээ hэн. Тиигэжэ 3-дахи разрядай гагнууршан боложо, мэргэжэлээ нэгэ шатаар дээшэлүүлбэ. Мүнөө хүн бүхэмнай продукциин шанарай тамгатай болохын түлөө тэмсэнэ. Би өөрөө хубиин тамгатай болонхойб. Бүтээhэн продукцимни түрүүшын шалгалтаар тушаагдадаг. Юундэб гэхэдэ, хүниие ажалаарнь сэгнэдэг гэhэн сэсэн мэргэн үгые бодото дээрэнь бариматалдаг hэн тула би үнэн сэхээр хүдэлхые, мүн тиигэжэ бригадынгаа гэшүүдыешье hургахые оролдодогби. Ниитэ хэрэгэй түлөө үнэн сэхээр хүдэлжэ, продукциингаа шанарай түлөө хамтаараа оролдоходоо, өөр өөрынгөө ажалай түлөө бэе бэеынгээ урда hэшхэлээрээ тоосоно бшуубди. Нүхэдэй hэшхэл гээшэ нангин шалгалта, хиналта ха юм. Теэд саагуур ухамайлан бодоходо, бидэ ганса бэе бэедээ тоосоод дүүрэнэгүй, харин түрэл партиингаа, гүрэн түрынгөө урда тоосонобди. Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын түлөө оролдожо, үдэр, hара, квартал бүхэнэйнгөө даабариие сүм дүүргээд байхадаа, бидэ түсэбтэ табан жэлдээ үндэр бүтээсэтэ ажалаа, туйлаhан амжалтаяа зорюулнабди. Мүн арадайнгаа ажахын хүгжэлтын агууехэ энэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулаад, хүдэлмэришэн ангиин нэрэ хүндые сахин ябанаб гэжэ сэдьхэхэдээ, намhаа жаргалтай хүнэй огто үгы мэтээр hанагдаха.

Иигэжэ ажаллаhанайнгаа ашаар предприятиингаа түсэбүүдые дүүргэхэ хэрэгтэ горитойхон хубитаяа оруулаабди. Заводоймнай коллектив продукци худалдалгын, сэбэр олзо оруулалгын, мүн нормативна сэбэр продукциин, тиихэдэ үргэн хэрэглэлэй эд бараанай жэлэй түсэбүүдые амжалтатай дүүргэнхэй. Тиигэжэ заводоймнай хүдэлмэришэд мүрысөөнэй дүнгүүдээр район соогоо түрүүлжэ, СССР-эй тус hалбариин промышленностиин министерствын, партиин Улаан-Үдын горкомой болон горсоведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй, облсофпрофой болон ВЛКСМ-эй обкомой ойн баярай грамотаар шагнагдаа hэн. Энэ хадаа бүгэдэ манай туйлалта гээшэ ааб даа. Теэд энээн дээрэhээ hанаагаа амарха ёhогүйбди. Туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхан, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ хамаг хүсэеэ зангидан хүдэлхэ шухала.

Бидэ мүнөө шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа хараалжа, үйлэдбэриин болон ажалай журамай талаар социалис уялгануудые абанхайбди. Тэдэнэймнай гол шухала зүйлнүүд юуб гэхэдэ, ниитын ба ажалай журам улам шангадхаха, ажалай бүтээсэ, продукциин шанар үшөө дээшэлүүлхэ гэхэ мэтэ хэмжээнүүд юм. Эдэ асуудалнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ хүн бүхэнэй уялга болоно. Юундэб гэхэдэ, түрэл партиимнай Центральна Комитедэй ноябриин (1982 он) Пленум коллектив, цех, бригада бүхэнэй гэшүүдэй хоорондохи харилсаа бэхижүүлхэ, харюусалгыень, мүн үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгые тон шухала гэжэ заагаа. Тиихэдэ энэл пленум дээрэ хэhэн элидхэл соогоо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андропов «Шанар hайтай, бүтээсэ ехэтэй хүдэлмэриие, үүсхэл эдэбхи гаргаха hүбэлгэн ябадалые урмашуулхаар экономическа болон эмхидхэлэй эрхэ нүхэсэлнүүдые байгуулха ёhотой»,— гэжэ тэмдэглэhэн байна.

Ажалай иимэ оршон байдал байгуулхын, мүн абаhан уялгануудаа дүүргэхын тула нэн түрүүн ажалайнгаа эмхидхэл шэнэдхэхэ шухала гэжэ тоолодогби. Бригадна гуримаар, нэгэ нарядаар коллектив бүхэн хүдэлдэг болоо hаа, түрэл КПСС-эй XXVI съездын гүн ехэ хараа бодолнуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ байхамнай лабтай.

Б. ХАЛБАЕВ,
Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой электро-гагнууршадай бригадир.

Республикымнай ажалай үдэр

ЗУУГААД ХУРЬГАН АБТАБА

Энэ жэлдэ манай ажахын эхэ хонидой 13 бригадын хонишод харюусалгатай хаhадаа hайнаар бэлдээ. Тиигэншьегүй аргагүй. Юундэб гэхэдэ, совхозоймнай хонин hүрэгые эрхилэгшэд нилээд дүршэл шадабаритай хүнүүд юм. Илангаяа Цырен-Ханда Жамьяновна Базаровагай даадаг бригадын коллектив эртүүр, намар байхада хонидой түрэлгэдэ бэлдээ hэн. Тэрэ хурьга, хонидой байха байранuудые заhабарилаа, дулаалаа, сагаадаа. Хүсэд хүрэхэ хохир болон үбhэ тэжээл бэлэдхэhэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ зуутанай зэргэдэ гараhан ажахымнай түрүүлэлтэй малшад Владимир Матвеевич Малакшинов, Раиса Дмитриевна Алексеева, Василий Баянгаевич Денхобоев гэгшэд энэ харюусалгатай хаhадаа түгэс бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерээ. Соёл Будаевич Омоктуев түрүүшынхеэ хурьгалха зуhаг хонидые харууhалдаг юм. Мүн тэрэшье эхэ хүдэлмэреэ эмхитэйгээр үнгэргэхөөр хараална.

Баруун-Бэе гэжэ буусада үниинэй хонишон, коммунист Пурбо-Доржи Цыренович Доржиевэй даадаг отарын хонид үбэлжэдэг юм. Ажахын суута малшанай уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ байhандань батаар найданабди.

Совхозой дирекци, партком, рабочком энэ шухала кампаниие hайнаар үнгэргэхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэнхэй. hайн түл абаhан хонишод, хурьгашад моральна болон материальна талаар урмашуулагдаха юм. Мүн отара бүхэндэ хүсэд хүрэхэ сакманщигууд томилогдонхой.

Иигэжэ манай совхоз арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бүхыдөө 6150 хурьга түлжүүлхэ гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 85 түл абаха даабаритай. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын хойноhоо ажахын бүхы хонишод, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ ехэл эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

hүүлэй дүнгөөр совхоздомнай түрүүшын зуугаад хурьгад абтаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Энэ hарын арбаадаар бүхы отарын хонид хурьгалжа захалхань.

Б. ДОРЖИЕВ,
Улаан-Үдын районой Оронгын совхозой ахамад зоотехник.

ТҮЛЫНЬ ӨӨДЭРГЭН

Районой «8-ое марта» колхозой хоёр отарын хонишод хурьга абаха харюусалгатай хаhаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Тэдэнэр мүнөө 1200 эхэ хониhоо 850 хурьга гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Иигэжэ колхозой хонин hүрэг эрхилэгшэд арбан нэгэдэхи табан жэлэй габшагай жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр томо болгохо уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхын хойноhоо оролдожо байна.

В. АЛЕКСАНДРОВ,
Улаан-Үдын районой агропромышленна нэгэдэлэй ахамад зоотехник.

ГАБШАГАЙШУУЛ

Улаан-Үдын шэлэй заводой олохон коллективүүд түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбүүдые болзорhоо урид дүүргэhэн байна. Жэшээлбэл, В. А. Шестаковой хүтэлбэрилдэг шэл амhарта бүтээгшэдэй 4-дэхи цехэй коллектив жэлэйнгээ түсэбые декабриин 22-то сүм дүүргээд, 400 мянган амhарта түсэбhөө гадуур бүтээбэ. Н. З. Хакимовай ударидадаг хайрсаг хэгшэдэй бригада жэлэйнгээ даабариие декабриин 24-дэ, мүн В. Л. Назаренкын толгойлдог шэл хайлуулдаг цехэй хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые мүн лэ уридшалан дүүргээ hэн. Түсэбтэ табан жэлэй хоёр жэлэй түсэбые бүри ноябриин 24-дэ сүм дүүргэhэн А. Ф. Пресняковой ударидадаг шэл багсалагшадай мастерска участок түсэбhөө гадуур 297 мянган дүрбэлжэн метр шэл багсалжа шадаа. Тиихэдэ заводой 803 хүдэлмэришэд табан жэлэй хоёр жэлэй даабариие болзорhоонь урид дүүргэhэн байна.

Ц. ЦЫБИКЖАПОВ.

...АГНАЛ

...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар ...Амарай түмэр замай ...е, барилгашадые хан...аар Буряадай АССР-... приятие, эмхи болон ... зургаануудай hайнаар ... бүлэг хүдэлмэри... СССР-эй Верховно ... Президиумэй нэрэ... Байгал-Амарай түмэр ...илсаhанай түлөө» ме... шагнагдаба.

...-Байгалай районой ...ный» совхозой hүнэй ... слесарь П. Н. Га..., Хойто-Байгалай рай... типографиин хүдэлмэ... **П. Н. Ганюгина**, Хойто-Байгалай заhабарилга ба... участогай крапай машинист **А. Ф. Екимов**, Нижнеангарск посёлогой пекарниин хилээмэ баригша **Л. Д. Житлухина**, арадай депутадуудай Хойто-Байгалай районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй дотоодын хэрэгүүдэй таhагай начальнигай орлогшо **В. А. Корытов**, арадай депутадуудай Шэнэ-Уоянай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **В. М. Кочетов**, КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь **Н. И. Крючков**, Хойто-Байгалай коопзверопромхозой hаалишан **М. Г. Понаморчук**, Хойто-Байгалай районой «Победа» колхозой загаhашан **Н. А. Станеев**, Нижнеангарскын районно түбэй больницын санитарка **Л. А. Тельнова**, арадай депутадуудай Хойто-Байгалай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Ч-Д. А. Цыренов**, Нижнеангарскын районно түбэй больницын главна врач **С. Д. Шитиков** болон бусад энэ шагналда хүртэhэн байна.

* * *

Социальна тэдхэмжын талаар габьяатай байhанайнь түлөө арадай депутадуудай Захаамнай районно Соведэй гүйсэдкомой социальна таhагые даагша Антонина Васильевна **Черенковада Буряадай АССР-эй социальна тэдхэмжын габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Республикын энергетическэ системэдэ удаан саг соо аша үрэтэйгөөр ажаллаhанайнгаа түлөө Хурамхаанай районой электрическэ сетьнүүдэй начальник Николай Владимирович **Молчанов** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

БУЛТАДАА ОРОЛДОНО

Судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд табан жэлэй эхинhээ эршэтэй шангаар хүдэлжэ, республикынгаа түрүү предприятинуудай тоодо ябана. Заводой коллектив продукци худалдаха, олзо оруулха, мүн нормативна сэбэр продукци гаргаха түсэбүүдые сүм дүүргэхэhөө гадна, үнгэрhэн жэлдэ үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха даабаряа амжалтатай бэелүүлээ.

Үнгэрhэн жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Юрий Паршиной хүтэлбэрилдэг судна хабсаргадаг цехэй коллектив, 5-дахи цехэй Владимир Сунцовой ударидадаг мастерска участок, гагнууриин цехэй Иван Овчинниковай толгойлдог судна хабсаргагшадай бригада завод соогоо түрүүлhэн байна. Тиихэдэ заводой 47 хүдэлмэришэд табан жэлэй хоёр жэлэй даабариие болзорhоонь урид дүүргэбэ. Онсолбол, механическа цехэй Ажалай Алдар Солын III шатын ордено слесарь Г. М. Лебедев, 4-дэхи цехэй судна хабсаргагшадай бригадир Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер В. В. Минич, 42-дохи цехэй сорго бүтээгшэдэй бригадир А. И. Анч, тиихэдэ механико-хабсаралгын цехэй фрезеровщик Д. И Хохряков болон бусад тус тустаа март, апрель, май hарануудай тоосоогоор ажаллажа байнхай.

Ц. ЦЫРЕНДАШИЕВ.

ЭХИЛХЫН ЭМХИТЭЙ

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд республикынгаа эрхим түрүү коллективүүдэй нэгэн гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Тэдэнэр квартал, жэл бүхэндэ шэнэ амжалта туйлажа байдаг.

СССР-эй 60 жэлэй ойдо габшагай ажалай 60 вахтада жагсаhан тус предприятиин хүдэлмэришэд 18 мянга 700 тонно ноохо угааха жэлэйнгээ түсэбые 125 тонноор үлүүлэн дүүргэhэн, буд нэхэхэ нёдондо жэлэй даабариие 7 мянган метрээр үлүүлhэн, тиихэдэ 453 миллион 900 түхэригэй продукци худалдаха түсэбөө баhал үлүүлэн дүүргэhэн байха юм.

Социалис мүрысөөнэй охин соогуур эдэбхи үүсхэл гаргаhан хүдэлмэришэд эндэ олон юм. Жэшээнь, Н. А. Лаптевагай хүтэлбэрилдэг ноохо ээрэгшэдэй бригадын «түсэбтэ табан жэлэй хоёр хахад жэлэй түсэбые СССР-эй 60 жэлэй ойдо сүм дүүргэхэ» гэhэн үүсхэлые олон коллективүүд дэмжэhэн байгаа. Тиин предприятиин 250 хүдэлмэришэд үндэр энэ уялгаяа саг болзортонь сүм бэелүүлhэн тухайгаа мэдүүлээ. Тэдэнэй дунда арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлhээ түсэбhөө гадуур 5574 метр буд нэхэhэн А. С. Власова, ноохо hамналгын аппарадуудай операторнууд Г. Ф. Афейчук, Т. В. Данчинова гэгшэд энэ уялгаяа сүм дүүргэhэн байна. Тиихэдэ үүсхэл гаргаhан Нина Алексеевна Лаптевагай бригада хэлэhэн үгэдөө хамагhаа урид хүрэжэ шадаа. Энэ бригада табан жэлэй түрүүшын хоёр хахад жэлэй даабариие бүри сентябрь hарада дүүргээ hэн. Тиихэдэ энэ бригадын гэшүүн Елена Алексеевна Хантуева хубиингаа 3 жэлэй түсэбые ноябриин 22-то сүм дүүргэhэн габьятай.

Хүн зондо шухала хэрэгтэй дулаан хубсаhанда ээрэгдэhэн ноохон ехээр хэрэглэгдэнэ. Энээниие зүбөөр ойлгожо, оролдосо ехэтэйгээр хүдэлэгшэдэй ажалай аша үрэ энэ ха юм. Иимэ коллективүүд комбинадта олон. Тэдэнэр шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрhөө улам эршэтэйгээр хүдэлжэ байна. Тэдэнэй дундаhаа угаалга-хатаалгын цехэй мастернууд Л. Онохоевагай, Н. Гребенщиковагай, Н. Родионовой даадаг халаанууд шалгарна.

Манай корр.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА—БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

УРДЫНГАА ДУТАГДАЛЫЕ ДАБТАНГҮЙ...

КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр мал ажалай болон таряан ажалай ашаг үрые дээшэлүүлгэ манай гол зорилго болоно.

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй оронойнгоо хүн зониие эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай байhанаа бидэ хэзээ хэзээнэйхиһээ харюусалга ехэтэйгээр мэдэрхэ ёһотойбди.

Районой ажалшад КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, 60 жэлэйнгээ ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула яһала дэбжэлтэтэйгээр хүдэлжэ гараа. Сабшалан, таряалан дээрэһээ һүүлэй хэдэн жэлэйхиһээ һураггүй ехэ ургаса абажа шадааабди. Ган гасуурhaа боложо, гүрэндөө оролhо таряа үнихэнэй тушаахаяа болишоhон аад, мүнөө жэлдэ 1500 тонно худалдабабди. Хартаабха болон витаминтай гурил бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Хэжэнгын, «50 лет Октября» совхозууд энэ талаар онсо шалгараа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын совхозой ЛМО-гой Б. Ж. Аюровай хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд 250 гектарай тус бүриһөө 27,2 центнер, тиихэдэ С. Б. Шагдаровай («Первомайский» совхоз) — 17,4 центнер үбhэ хуряажа абаа. Овощ ургуулагшад Л. Д. Вишнякова («50 лет Октября» совхоз), Н. К. Кожемякина (Чисаанын совхоз) гүрэндэ овощ тушааха түсэбөө мүн лэ үлүүлһэн байха юм. Тиихэдэ Хэжэнгын, Чисаанын совхозуудай тракторно-таряан ажалай бригаданууд муу бэшэ үрэ дүн туйлаа гэжэ тэмдэглээ. Тэдэнэр гектарай дунда зэргээр 12,3—13,2 центнер таряа хуряаһан байна. Эрхим комбайнернууд А. С. Доржиев (Хэжэнгын совхоз), Ш. Ц. Цыдыпов («50 лет Октября» совхоз) гэгшэд тус тустаа 5495, 5146 центнер таряа сохижо шалгараа hэн.

Коммунистнууд Б. Р. Санжимитынов, К. Я. Овчинников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг Худанай, Чисаанын совхозуудай тэжээл бэлэдхэдэг цехүүд малда хүрэхэ тэжээлые бардамаар бэлэдхэхын тула бага бэшэ оролдолго гаргаа. Эдэнэрэй даалгагдаhан хэрэгтээ жэшээтэ hайнаар хандадагай ашаар дурсагдаhан ажахынуудта зарим тэды амжалта туйлагдаhан гэешэ. Эдэ бүхы амжалта өөрөө єрээ бэшэ. Энэ хадаа хабарай тарилгын, удаань хурааалгын үедэ, механизаторнууд, газар уhалагшад болон таряашадай дунда ябуулагдаhан эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин, шэнэ техникэ зүбөөр хэрэглэhэнэй, ажалай эмхидхэл, түлбэриин гуримые hайжаруулhанай аша үрэ мүн гэешэ.

Гэбэшье дутуу дундануудhай үшөө нилээд олон. Ороohото ургамалнуудай тон бага ургаса хуряаhан ажахынуудай тоодо «Первомайский», Загаhатын, Худанай совхозууд ороно. Юундэ эдэнэр бусадhaа муу үрэ дүн туйлааб гэхэдэ, хабарай тарилга оройтуулжа эхилээ, агротехникээ зүбөөр баримталжа шадаагүй.

Эдеэ хоолой программа дотор хүн зониие хартаабха болон овощоор хүсэд хангаха тухай асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Теэд энэ талаар манайда горитой дутагдалнууд бии. Партиингаа энэ эрилтые бэелүүлхын түлөө бидэ бии байгаа дутуу дундануудые дары усадхаха ёһотойбди. 1983 ондо хартаабха таридаг газарайнгаа талмайе 140 гектараар үргэдхэжэ, 1985 он болотор тэрэнээ 610 гектарта хүргэхөөр хараалнабди. Тиихэдээ хартаабха таридаг ба хуряадаг комбайнуудые худалдажа абаха, ургасаяа хадагалха хранилищи, траншейнүүдые бэлдэхэ болонобди.

Эндэхи эрхэ байдалда уhалуури горитой hуури эзэлдэг. Арбан нэгэдэхи табан жэл соо ехэ хүдэлмэри хэхээр харааланхайбди. Үнгэрhэн жэлдэ Худанай уhалуурин системэ ашаглалгада үгтөө. Хэжэнгын совхоздо «Фрегат» гэжэ уhа сасадаг гурбан түхеэрэлгэ хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Загаhатын, «50 лет Октября», Хэжэнгын совхозуудта уhалуурин томо томо барилганууд байгша табан жэлдэ ашаглагдажа эхилхэ юм. Энэ зорилгоор 12 миллион түхэриг hомологдоhой. Уhалагдадаг болохо газарайнгаа талмайе үргэдхэхынгөө хажуугаар тэрэнэйнгээ ашаг үрыень дээшэлүүлгэмнай тон шухала байна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ районоймнай ажахы бүхэн ороohото ургамалнуудай гектарай 9,5 центнер, хартаабхын — 80, овощой 165, силосто ороход кукурузын—130, уhалагдадаг газарай үбhэ 16 центнер хүрэтэр ургаса абахаар түсэблэнхэй. Гэхэ зуура hайн шанартай үрэhэ хүрэнгөөр өөhэдыгөө хангаха, үндэр ургаса үгэдэг шэнэ сортнуудые нэбтэрүүлхэ шухала. Жэшээлхэдэ, Чисаанын совхоздо таридаhан «донецкий-8» гэжэ сортын ешмээн 27 центнер, «бурятская-79» гэжэ шэниисэ гектарай 23 центнер хүрэтэр ургаса үгэhэн байна. Тиимэhээ эдэ сортнуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалда горитой анхарал хандуулха зэргэтэйбди.

Дээрэ хэлэгдэhэнhээ үндэhэлэн, таряан ажалаа hайжаруулаагүйдөө районойнгоо хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол hалбари болохо мал ажалдаа амжалта туйлахагүймнай мэдээжэ. Тэжээлэй hайн үндэhэ hуурита болохо арга ажахы бүхэндэмнай бии гээшэ. Энэ hалбари дээрэ бодото хубилалта туйлахын тула шиидхэхы хэмжээ абахые партиин ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэринүүд бидэнниие уялгална.

Эдеэ хоолой программа малшадаймнай урда харюусалгатай зорилгонуудые табина. Районой партиина, советскэ, хүдөө ажахын организууд, совхозууд адууhа малайнгаа тоо толгойе олошоруулхаhаа гадна, мал ажалай продуктнуудые элбэгжүүлхэ, тэдэнэй шанар дээшэлүүлхэ, малай үүлтэр hайжаруулха хэрэгтэ горитой анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Ниитын малай ашаг шэмэнь үшөө бага байна. Үнгэрhэн жэл үнеэн бүриһөө оройдоол мянгаад килограмм hүн haагдаа, залуу малай шэгнүүрэй нэмэлтэ сүүдхын дунда зэргээр хоёрхон зуугаад грамм болоhон байна. Мал гүрэндэ бага шэгнүүртэйгээр тушаагдана. Дүүрэн түлжэжэ, таргалжа шадаагүй мал тушааhанhaа боложо, ажахынуудай аяар хоёр зуу мянга шахуу түхэриг олзоёо гээhэн байна бшуу.

Эдеэ хоолой программа — бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ партимнай тэмдэглээ. Энэ ехэ, харюусалгатай хэрэгтэ хубитаа оруулалсахын тула байгша табан жэл соо 138,8 мянган центнер мяха, 295 мянган центнер hү, 19,8 мянган центнер ноохо үйлэдбэрилхэ ёhотойбди. Тиигэхын тула үнеэдэйнгээ тоос 5200 хүрэтэр олошоруулжа, үнеэн бүхэнэй жэлэй haамые хоёр мянган килограмм хүрэтэр дээшэлүүлхэ ёhотойбди. Харуулhалжа байhан малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада тэдэнэйнгээ үүлтэрые hайжаруулха шухала.

Районой ажахынууд гүрэндэ мяха тушаалгаар горитойгоор үритэhэн байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые заабол дүүргэхын тула урда жэлнүүдэйнгээ алдууе дабтахагүй гэhэн эгээл шухала зорилго партиина организацинуудай болон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдана. Энэ талаар бүхы ахамад мэргэжэлтэдтэеэ хамта арга боломжонуудаа хаража үзэhэн байна гээшэбди.

Хонин ажал — манай районой гол hалбари болодог. Тус hалбаримнай түрүүшүүл Н. Д. Валиева, Ц. Б. Цыденова, Р. Н. Рампилова («50 лет Октября» совхоз), Ц-Х. Ц. Дамшаева (Загаhата), М. Е. Усольцев, С. Ш. Доржиев (Чисаанын совхоз) болон бусад хонишоднай жэлhээ жэлдэ жэшээтэ hайнаар хүдэлжэ, hайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Нимэ нүхэдэй ажал хэрэгhээ, туйладаг амжалтаhaа тобшолол хэхэдэ, нэгэ эрхэ байдалда, нэгэ хүсэл зорилготойгоор хүдэлжэ байhан хүнүүд заатагүй тэгшэ hайн амжалта туйлаха аргатай байhанинь элирнэ. Тиимэhээ малшадай даалгагдаhан ажалдаа хандадагhaа, хүмүүжүүлхы хүдэлмэриин ямараар ябуулагдадагhaа ехэ юумэн дулдыдаха болоно.

Малай үбэлжэлгэ мүноо түлэг дундаа ябана. Малайнгаа тамир тэнхээе алдуулангүй, ашаг үрыень доошолуулангүй үнгэргэхэ тээшэ мүнөөдэрэймнай гол зорилго мүн.

Саашань хэлэхэдэ, ажалай үндэр дүнгүүдые туйлалта, түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудаа дүүргэлгэ hайнаар эмхидхэгдэhэн социалис мүрысөөнhөө эхитэй гээшэ. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар эрхэбэшэ түлхисэ болодог мүрысөөндэ саашадаа бидэ гол анхаралаа хандуулхабди. «50 лет Октября» совхозоймнай Ородой-Адагай фермэ социалис мүрысөөе hайнаар эмхидхэжэ, гүрэнэй түсэбые дүүргэжэ, бусадта бодото гэршэ болоно.

Малай үбэлжэлгэ — харюусалгатай хаhа. Энэ үе соо малшадай бүхы эрилтэнүүдые hайнаар хангаха ёhотойбди. Советскэ, профсоюзай болон комсомолой организацинууд, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг албан зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ эдэбхи үүсхэл гарган, эмхидхэхын ба элсүүлхы дүлэтэйгөөр хабаадаха зэргэтэй. Өөрынгөө ба нүхэрэйнгөө ажалда эрилтэ ехэтэйгээр хандабалнай, урдамнай табигдаhан зорилгонууд бэелүүлэгдэхэл байха.

Л. ЦЫДЫПОВ,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООШОД АМЖАЛТАТАЙ

Түүхэтэ ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон городой хэлхеэ холбоошод hайн амжалта туйлаа гэжэ коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ партбюрогой секретарь А. П. Котельникова мэдээсэhэн байна. Почтамтын коллектив олзо оршолхо арбан нэгэ hарын түсэб 100,8 процент, продукци гаргаха түсэб — 101 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб — 105,3 процент дүүргэжэ шадаа. Олзо оруулха жэлэй түсэбтэ даабариие тус коллектив декабриин 30-да — СССР-эй байгуулагдаhaар 60 жэлэй ойн үдэр бэелүүлжэ шадаhан байна.

1982 оной гурбадахи кварталда hайн амжалта туйлаhан энэ коллективтэ РСФСР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын ба хэлхеэ холбоошодой профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шангтайгаар барюулагдаhан байха юм. Гадна ойн баярай хүндэлэлдэ абаhан дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэhэн энэ коллектив КПСС-эй горкомой ба городской Соведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотада хүртэбэ. Тиихэдэ КПСС-эй Советскэ райкомой болон райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй тугые эндэ хотэдээ хадагалагдахаар үлөөгдэhые гэршэлhэн үнэмшэлгэ барюулагдаа.

РСФСР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын Ойн баярай Хүндэлэлэй грамота болон дамжуулгын вымпел отделенинүүдэй начальнигууд Т. В. Пашковада, К. А. Орловада, телеграфай участогай начальник В. Е. Шеломенцевада баяр ёhололой оршон байдалда барюулагдаhан байна.

Даабари болон абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэhэн 140 оператор, телеграфист болон почтальонууд 1983 оной февраль, март hарануудай түсэбэй тоосоогоор мүнөө хүдэлнэ. Тэрэшэлэн Л. Н. Сомовагай даадаг страховой участогай операторнуудай, 9-дэхи отделениин Л. В. Зеленскаягай толгойлдог операторнуудай, почто тараан абаашадаг почтальонуудай участогай Л. Н. Зангеевагай, 42-дохи отделениин С. Д. Гармажаповагай хүтэлбэрилдэг телеграфистнуудай бригаданууд энэ жэлэй түсэбтэ даабари дүүргэжэ эхилэнхэй.

Б. СОТНИЧ,
почтамтын оператор.

ҮНДЭР ШАГНАЛ

Хэблэлэй, полиграфиин болон ном худалдалгын талаар ССР Союзай Гүрэнэй комитедэй дамжуулгын Улаан туг hаяхан манай республикын хэблэгшэдтэ барюулагдаба. Манай полиграфистнууд СССР-эй байгуулагдаhaар 60 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хабаадажа, түсэб, уялгануудаа үлүүлэн дүүргэhэнэйнгөө түлөө энэ үндэр шагналда хүртөө. Продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө тус коллективэй ажалшад үлүүлэн дүүргэhэн юм. Арад зоной үргэн хэрэглэмжын зүйлнүүдые гаргаха, hургуулиин учебнигүүдые хэблэхэ түсэбүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ, нилээд ехэ саарhан, элиһэ хүсэн алмагдаа гээд типографиин директор А. Н. Баранов мэдээсэбэ.

Коллективэй ажалшад бултадаа шахуу мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаа, 91 хүдэлмэришэн абаhан уялгануудаа болзорhоо урид дүүргээ. Нүхэр Г. Б. Миневичэй хүтэлбэрилдэг барлагшадай бригада «СССР-эй барлагшадай эрхим бригада» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байха юм. С. В. Нечуговагай хүтэлбэрилдэг наборщигуудай бригада табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэб мүнлэ болзорhоонь урид үлүүлэн дүүргээ.

Агуухэ hайндэрэй хүндэлэлдэ нимэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэ хүн бүхэнэй хубита бага бэшэ байгаа. Ажалдаа шалгараhан наборщик Тамара Ильинична Исайкина, хабтаhа хэдэг Лариса Николаевна Посохова, залуу барлагша Ольга Вантеева болон бусадай нэрэ эндэ дурдагдаа.

Партиин обкомой секретарь А. А. Бадиев сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро типографиин эрхим түлөөлэгшэдтэ дамжуулгын Улаан туг барюулба.

Харюугай үгэ хэлэхэдээ, линотипистнүүдэй бригадир Л. Б. Биндарова, мастер Л. Н. Бурдина, профсоюзай цехкомой түрүүлэгшэ В. Д. Вамилова гэгшэд саашадаа

О

БЕЛОРУССИИН ССР. Минскын «Горизонт» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ «Горизонт Ц-255» түхэлэй үнгэтэ телевизорнууд бүтээгдэжэ эхилбэ. Шэнэ телевизорнууд электрын элшэ хүсэ хоёр дахин багаар хэрэглэнэ, 36 килограммаар хүнгэн.

«Горизонт Ц-255» телевизор хоморой шухаг аппарадуудhaa бүридхэл бүтээгдэнэ. Минскдэ бүтээгдэhэн энэ түхэлэй телевизорэй бааза дээрэ хэдэн завод эдэ аппарадуудые гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын цехэй конвейерhээ «Горизонт Ц-255» түхэлэй телевизор гаража байна. Слесарь-хабсаргагша Анатолий Васильков ба туршан шалгагша Александр Деев аппарадуудай шэнэ партиие туршана.

ТАСС-ай фотохронико.

ЛЕНИНСКЭ НАЦИОНАЛ... ПОЛИТИКЫН ИЛАН МАН...

(МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ҺУРАЛСАЛАЙ ... ҮНГЭРГЭХЭ МЕТОДИЧЕСКА ЗААБАРИ...)

Эдэ үдэрнүүдтэ манай республикын коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Ю. В. Андроповой элидхэлые, ССР Союзай байгуулагдаhaар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй хамтын баярай суглаанай материалнуудые угаа анхаралтайгаар шудалан үзэжэ байна. Тэдэниие бүри гүнзэгыгөөр шудалхын тула партиина болон комсомолой политическэ һуралсалай, мүн экономическа һуралсалай бүхы түхэл янзануудта хоёр-хоёр хэшээл үнгэргэгдэхэ ёhотой. Тиимэhээ тус асуудалнүүдаар КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшан методическа заабаринуудые эндэ дурадхана.

ТҮРҮҮШЫН ХЭШЭЭЛЭЙ ТЕМЭ: «Гаталhан замай дүнгүүд ба национальна политикын зорилгонууд».

ТҮСЭВ:

1. СССР-ые байгуулга — бүхэдэлхэйн түүхэдэхи үндэhэн хубилалтын үе шатануудай нэгэн;

2. 60 жэлэй туршада СССР-эй хүгжэлтын эгээл шухала дүнгүүд;

3. Хүгжэлтэ түгэс социализмын эрхэ байдалда КПСС-эй национальна политикын зорилгонууд.

Нэгэдэхи хэшээлэй темые тайлбарилжа эхилхын урда тээ СССР-эй байгуулагдаhaар 60 жэлэй ойн баяр хилын саагуур туйлай ехэ анхаралтайгаар угтагдаа гэжэ пропагандист онсо тэмдэглэхэ ёhотой. Энэ үйлэ хэрэг эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы дэлхэйн арадуудай ёhотой hайндэрынь болоо. 112 ороной гадаадын 134 делегаци баяр ёhололдо хабаадаа бшуу.

Түрүүшын асуудалые тайлбарилхадаа, совет республикануудай нэгэдэлгын нэгэдэхи съездэдэ М. И. Калининай үгэнүүдые шагнагшадтаа пропагандист haнуулха ёhотой: **«Айхабтар ехэ зоболон ядаралгүйгөөр бэе бэетээ тэмсэлдэнгүйгөөр, аха дүүгэй хаин барисаанай ёhoop ажаhууха арга боломжо арадуудта олгохо гэhэн теоретическэ ехэ асуудалые шиидхэхэ гэжэ хүн түрэлтэнэй эрхим дээдэ ухаатанай оролдожо эхилhээр хэдэн мянган жэл үнгэрөө. Теэд имагтал мүнөө, мүнөөдэр лэ энэ талаар бодото дээрээ түрүүшын алхам хэгдэбэ гээшэ».**

Капитализмын хүгжэлтэ национальна мүлжэлгэ дарлалгые усадхаагүй байhан ушарта онсо анхарал хандуулха шухала. Тиихын орондо дарлагша ангинууд үндэhэтэдэй хоорондохи хёмороо зүришэлдөөе улам бүри hүжэроогоо.

Национальна асуудал хадаа обществын социальна, ангиин байгууламжатай, тус үедэ байhан үмсэ зөөриин түхэл янзатай таhаршагүй холбоотой юм гэжэ марксизм хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ харуулаа бэлэй. **Ондоогоор хэлэхэдэ, национальна харилсаанай уг үндэhэниинь социальна үндэhэ hууритай байха юм. Эгээл тиимэhээ Маркс Энгельс хоёр нимэ айхабтар үндэhэн шухала удха шанартай тобшолол хэhэн байна: социальна дарлалтые усадхалга национальна мүлжэлгэ дарлалгые усадхаха эрхэ нүхэсэл болодог,** — гэжэ элидхэл соогоо Ю. В. Андропов тэмдэглээ.

Түүхын шэнэ эрхэ байдалда К. Маркс болон Ф. Энгельсын хэрэгые В. И. Ленин үргэлжэлүүлээ hэн.

Россида ажаhуудаг бүхы нацинуудта байдалаа өөhэдөө тодорхойлхо бодото эрхэ хангаха тухай түрүүшынгээ тогтоолнууд дотор Совет засаг тунхаглаа hэн. **«Россиин арадуудай эрхэнүүдэй декларации»** гэhэн түүхэтэ документ энэ харааа шэглэлые хуулита ёhoop баталаа. Бүхы наци болон арад үндэhэтэй эгээл демократическа, түүхэдэ үзэгдөөгүй эрхэнүүд энэ документ соо баталагдаа. Тусхайлбал:

1. Россиин арадууд адли тэгшэ, бүрин эрхэтэй байха;

2. Россиин арадууд тус оронhoo гаража, бэеэ даанхай гүрэн байгуулха хүрэтэр өөрынгөө байдалые тодорхойлхо эрхэтэй байха;

3. Бии байгаа али бүхы национальна, мүн национально-шажанай үлэмжэ эрхэнүүд ба хизаарлалтанууд болюулагдаха;

4. Россида ажаhуугаа бүхы бага яhатад болон угсаатад сүлөөтэйгөөр хүгжэхэ.

Имагтал Коммунис партиин ашаар «Россиин арадуудай эрхэнүүдэй декларации» дотор баталагдаhан наци болон арад үндэhэтэдэй эрхэнүүд гүйсэд бэелүүлэгдэхэ аргатай байгаа гэжэ хоердохи асуудалые тайлбарилхадаа, шагнагшадай анхаралые хандуулха хэрэгтэй. 60 жэлэй туршада СССР-эй хүгжэлтын эгээл шухала дүнгүүд ямар бэ?

— Национальна асуудалые шиидхэлгэ имагтал ангиин үндэhөөр туйлагдажа болохо юм гэhэн Маркс-Ленинэй hургаалай түүхын талаар зүб байhаниинь гүйсэд гэршэлэгдээ. Социальна зүришэлдөөнүүдтэй хамта национальна хёмороон, расова болон национальна али бүхы тэгшэ бэшэ байдал, мүлжэлгэ дарлалта үгы болон hалаа.

— Национальна асуудалые социалис ёhoop шиидхэхэ залан шэглүүлхы, хүтэлбэрилхы хүсэн, энэ асуудалые лаб зүбөөр шиидхэхэ хүсэн хадаа Коммунис парти, тэрэнэй эрдэм ухаанай ёhoop үндэhэлэгдэhэн политиканъ болоно гэжэ үнэншэмэ тодоор харуулагдаа.

— Феодально-патриархальна болон бүри эсэгэ обогой харилсаануудай ехэнхидээ байhан гэзгэдэнги национальна булан тохойнууд үгы болоо.

— Ниитэ гүрэнэй түсэбөөр шэглүүлэгдэдэг бүхы республикануудай хурдан түргэн экономическа ургалтын үндэhөөр нэгэн ниитэ союзна арадай ажахын комплекс байгуулагдаа.

— Республикануудай социальна байгууламжань тад ондоо болон хубилаа; республика бүхэндэ мүнөө үеын хүдэлмэришэн анги ургаад гараа, таряашад шэнэ колхозно замаар дабшана, өөрын интеллигенци бии болоо, гүрэнэй болон ниитын ажабайдалай бүхы hалбаринуудта мэргэжэл түгэлдэр кадрнууд хүмүүжүүлэгдээ.

— Түрүү ёhо заншалнуудай, оюун сэдьхэлэй үнэтэ зүйлнүүдые эршэмтэйгээр андалдан абалсаhанай үндэhөөр олонациональна социалис соёл культура hалбаран мандаа.

— Мүнөө үедэ совет арад гэhэн түүхэтэ шэнэ нэгэдэлые байгуулжа байгаа социалис нацинууд бүрилдөө.

Ю. В. Андроповой элидхэл дотор ород арадта зорюулагдажа хэлэгдэhэн баяр баясхалангай үгэнүүдые

Зураглал

ХАРА-ШЭБЭРЭЙ ҺЭБШЭЭН

Хара-Шэбэрэй саhан хүшэлэөр хушаатай заха хизааргүй гэхээр дун сагаан тала Дёмид Базаровнагай урда нэмжыжэ харагдана. Тэрэ бага балшар наhанhaа хойшо хэдэн зуу, мянга дахин урагша хойшоо энээхэн түрэл дайдаар гэшхэлээ гээшэб? Дёмид Базаровнагай толгойдо заримдаа юундэшьеб үнгэрэн ошоhон холын жэлнүүд элихэнээр урдань харагдажа байhан шэнгеэр haнагдадаг. Хүн зобожо тулиhан, баярлажа жаргаhан жэлнүүдээ мартадаггүй юм гэлсэдэг. Дёмид Базаровнагай ажабайдалай үргэн харгыда алинииньшье дайралдаа юм бэзэ.

Эхэ, эсэгынгээ үреэhэн замаар ябажа, Дёмид ажалша малша хүн болохо байгаа. Дёмид басаганай ехэ болохо үеэр саг хатуу, хүшэршэг байгаа. Оройдоо 14-тэй ябахадань «Дайн болобо» гэhэн hүрөөтэ мэдээн нютаг нугаарнь сахилгаан түргөөр тараа hэн. Бүхы совет эхэнэрнүүдтэл адляар хамаг юумэеэ орхижо, ажаллаха, фашис булимтарагшадые бута hамна сохихын түлөө тэмсэлдэ хубитаа оруулха ёhотой байгаа. Фермынгээ үнеэдые hайнаар адуулжа, haалишадай hү ехээр haахын түлөө тэмсэнэб, тэрэ haahан hүнhөө абтаhан тоhые фронтдо эльгээхэб гэжэ Дёмид басаган үнэн зүрхэнhөө этигэдэг байгаа. Эндэхи. Хара-Шэбэрhээ саашаа нэмжыhэн үргэн талада үбэлэй хатсуу хүйтэндэ, зунай бүгшэм халуундашье үнеэдые hайнаар адуулха гэжэ Дёмид басагай али зэргэ оролдогшо бэлэй. Хэды оло дахин үбэлэй хүйтэндэ, саhата шуурган соогуур хамар, хасараа хүлдэхэ саг ушардаг hэн. Эдихэ, ууха юумэншье мэдээжэ ааб даа.

— Хартаабхаар, сагаан эдеэгээр хооллоод лэ ажалдаа ябадаг саг бэлэйл даа, —гэжэ Дёмид Базаровна тэрэ холын сагые haнан дурсадаг.

Дёмид үнишье болонгүй, тэрэл фермэдээ haалишанаар ажаллажа эхилээ. Солбон шуран, шударгы бэрхэ, ямаршье ажалhаа тунхаридаггүй энэ басаганда булэг үнеэдые даалгаа бэлэй.

— Энэ Дёмиднай оролдосотой бэрхэ гээшэнь. Зүгөөр дүршэлгүйдэнэ ха юм. Туhалха, дэмжэхэл хэрэгтэй, — гэжэ үнинэй haалишад хоорондоо хөөрэлдэдэг болобо.

Он жэлнүүдэй ошохо тума Дёмид Базаровна дүй дүршэлтэй боложо шадаа. Тэрэнэй туйлаhан эрхим дүнгүүд тухай колхоз соогоо уданшьегүй үргэнөөр хэлсэдэг болоо hэн. Тэрэ тиигэжэ совхозой эрхим haалишадай зэргэдэ ороо hэн.

— Манай эндэ түрүүшээр «Интернационал», удаань Кировой нэрэмжэтэ колхоз оршодог байhан, 1959 ондо хэдэн жэжэ колхозууд нэгэдхэгдэжэ, Онохойн совхоз болон хубилгагдаа бэлэй. Удаань 1973 ондо хэдэн тосхонуудые тэрэнhээ таhалжа, «Дружба» совхоз эмхидхэhэн байна, — гэжэ Дёмид Базаровна мүнөө хөөрэнэ.

Мал ажалда дүй дүршэлтэй, нютагайнгаа хүн зониие hайн мэдэхэ, хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ, үгэеэ ойлгосожо шададаг Дёмид Базаровна олон жэлэй туршада haалишанаар ажаллаа. Арбаад жэлэй саада тээ Хара-Шэбэрэй haалиин фермые дааха хүн хэрэгтэй болобо гээшэ.

Тёэд хэн энэ фермын малшадай хүдэлмэриие эмхидхэжэ шадахаб? Фермын haалишад «Дёмид Базаровна фермые даагша болог!» гэлдэжэ дарья табилдашабад. Энэньшье зүб байгаа. Юундэб гэхэдэ, бүхы наhандаа haалишанаар ажаллаhан, нютагайнгаа хүнүүдые бултыень таниха, хүн бүхэндэ зөөлэхэнөөр хандажа шадаха — нимэл хүн хэрэгтэй байгаа бшуу.

— Һаалишад ба бусад малшадай хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэжэ, алибаа тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, тоо бүридхэл нарин нягтаар ябуулха, малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлэн, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргэхэ гэхэ мэтэ шэлэн олон янзын даабаритай болоходоо, түрүүшээр маргаад абаа hэм, — гээд Дёмид Базаровна хэлэнэ. Үнэхөөрөөшье, фермын бүхы коллективэй hайнаар хүдэлхын тула нилээд ехэ оролдолго гаргагдаhан байха.

...1980 ондо Загарайн районой haалишадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ «Дружба» колхозой Хара-Шэбэрэй hү haалиин фермын коллектив түрүүлжэ, КПСС-эй райкомой, районно Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта, 1000 түхэриг мүнгэн шанда хүртэбэ гэhэн мэдээсэл республикын болон районой газетэнүүдтэ тунхаглагдаа hэн. Энэ ехэ амжалта хадаа фермын бүхы малшадай эрилтэ ажалаар туйлагдаа гээ. Гэбэшье фермые даагша Дёмид Базаровна Батуевагай энэ амжалтада оруулhан хубита ехэ байгаа.

1981 ондо Дёмид Базаровна наhанайнгаа амаралтада гараа бэлэй. Гэбэшье үни болонгүй тэрэниие совхозой контородо дуудажа, «Дёмид Базаровна, түрэл фермэдээ дахинаа хүдэлхэ дээтнай яаха гээшэб? Фермые даваха хүн олдоногүйл», — гэжэ совхозой директор сэхыень хэлээ hэн. Харин «Тиигэхэл гүби даа» гээд байтараа, «Николай Степанович, фермэдэмнай үнеэлэй шэнэ байра бариха тухай асуудал хэзээ шиидхэгдэхэб? гэжэ асууба. Совхозой директор «Ойрын сагта энэ асуудал шиидхэхэмнай» гэжэ найдуулаа hэн.

Дёмид Базаровна, юрэнхыдөө, өөр тухайгаа багаар, зүгөөр сугтаа ажалладаг хүнүүд тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэдэг заншалтай юм.

— Екатерина Гамбуловна Абидуева «Эхэ-Герой» юм. Тэрэнэй арбан үхибүүд бултадаа ехэ боложо, түрэhэн нютагтаа амжалтатайгаар ажаллана. Өөрөө тэрэ хорин гаран жэлдэ манай фермэдэ эрхимлэнэ, — гэжэ Дёмид Базаровна омогорхонгёор хөөрэнэ.

Үшөө хэниие дурдаха хэрэгтэйб?

— Роза Чимитцыреновна Жамбалова, Галина Васильевна Жамбалова, Бимба Васильевич Жамбалов, Дашидамдин Цыренович Цырендоржиев, залуу haалишан Евгений Цырендоржиев болон бусад. Эдэ бүгэдэнэй аша оролдолгоор гүрэнэй түсэб урагшатайгаар дүүргэгдэнэ, үнеэн бүриhөө тугал түлжүүлэгдэнэ.

Ниитын малай үбэлжэлгэ Хара-Шэбэрэй фермэдэ урагшатай hайнаар үнгэржэ байна. Үнеэн бүриhөө 1900 килограмм hү haaхабди гэhэн уялгаяа тус фермынхид ССР Союзай байгуулагдаhaар 60 жэлэй ойн hайндэртэ дүүргээ.

...Хара-Шэбэрэй хойто талые дэрлэhэн хада тээhээ үдэшэ болоходо хүйтэхэнөөр hэбшээлбэ. Тэрэ үеэр hүүлгануудаа бариhан haалишад, тэрэ тоодо Дёмид Базаровна үдэшынгөө haамда гаража ябаа hэн.

Намтай уулзаhаар: «Жэлэй эхиндэ үшөө дахин ерээрэйт, абаhан уялгануудай сүм дүүргэгдэхэ байха» гэжэ шиидэнгеэр хэлээ hэн. Коммунист Д. Б. Батуевагай хэлэhэн үгэдэ батаар этигэжэ байгдаа бэлэй.

С. ОЧИРОВ.

НЕРЮНГРИИН НҮҮРҺЫЕ ХЭРЭ...

Горитой хэмжээнэй модо алмахадань Урда Яхадай нүүрhэн туhалха юм гэжэ Эрхүүгэй областиин Шелехов хотодохи алюминиин заводто дүүрэhэн промышленна туршалганууд харуулба. Эндэ мүнөө болотор металлическа кремни абахын тулада модоной зомгооhон хэрэглэгдэдэг юм.

Модоной зомгооhондо, нүүрhэндэшье углерод бии. Тэрэнь элек-

ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛ БАДАРУУЛАН

Соведүүдэй хүдэлмэри

...гай Соведүүдэй үүр- ...шэлхэ тума бидэнэй ...харюусалгатай, орёо ...нууд табигдана. Со- ...өөрынгөө эрхэнүүдые ...н, экономико болон ...хүгжэлтэдэ, арад зо- ...байдалые һайжаруул- ...гэ һайнаар нүлөөл- ...воной һуудал байдал- ...атай асуудалнуудые, ...гурим сахиха хэрэ- ...йнаар шиидхэдэг бо- ...лангала Соведүүдэй ...лжын комиссинууд ...ажахын хүгжэлтэдэ ...й асуудалнуудта ехэ ...хандуулна.

...-Удын городской Со- ...нэгэдэхи сесси дээрэ ...гэлжын 16 комисси ...гдаа юм. Тиигэжэ ...ажахын бүхы гол ...нуудаар саг үргэл- ...омиссинууд хүдэлжэ ...һүүлшын, 18-дахи ...й Соведэй саг үргэл- ...миссинууд ажал хү- ...э һаял эхилжэ байн- ...Тиимэһээ үнгэрэгшэ ...й һунгалтын удаа ...гдаһан саг үргэлжын ...нуудай хүдэлмэри ...отомоор ха.

...комиссинууд город- ...Соведэй гүйсэдкомой ...н дээрэ баталагдаһан ...араата түсэбэй ёһоор ...реэ ябуулдаг байгаа. ...үедэ тэдэнэй ажал ...нилээд эдэбхижээ. ...н хоёр хахад жэлэй ...150 заседани үнгэр- ...216 асуудал зүбшэн ...һэн байна. Тиихэдэ ...эл заседани үнгэргэг- ...шээнь, гэр байрын- ...льна ажахын, бол- ...хэлтэй болгохо асуу- ...хилдэг комисси һай-

наар хүдэлнэ. Тус комисси хүн зонние үйлээр хангаха асуудал зүбөөр шиидхэнэ. Депутадай постые хүтэлбэрилэгшэ Г. Ф. Соловьева энэ талаар даабаринууд хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байнаб гэжэ саг үргэлжэ мэдээсэдэг байна. Шалгалтануудай дүнгүүдые согсолжо үзөөд, саг үргэлжын комисси үйлэ бүтээдэг түхеэрэлгэнүүдэй барилгын ябаса тухай асуудал Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэхые дурадхаа һэн.

Гэр байрануудые зүбөөр ашаглаха, микрорайонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха хэрэгтүүдтэ тус комисси мүн лэ ехэ анхарал хандуулдаг байна.

Барилгын талаар саг үргэлжын комисси ашаглалгада оруулагдаха бүхы объектнүүдтэ депутадуудай постнуудые байгуулаа байна. Советскэ райондохи поликлиникын барилга муугаар ябуулагдана гэжэ депутадуудай пост элирхэйлһэн байгаа. Городской Соведэй депутадууд А. А. Балаганская, Г. К. Зубакина, Н. П. Бутенкова гэгшэд барилга дээрэ ерэжэ хүдэлмэришэдтэй, барилгын нэгэдэхи управлениин хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө юм. Удаань барилга ба элүүрые хамгаалгын талаар комиссинуудай хамтын заседани дээрэ депутадуудай һанал бодолоор андалдаха, барилга дээрэ ажалаа эмхидхэн һайжаруулха, барилгын дутамаг материалнуудые дүүргэхэ тушаа дурадхалнууд оруулагдаа бэлэй. Хахад жэл үнгэрһэн хойно хоёрдохёо шалгалта хэхэдэ, досоо талын хүдэлмэринүүд хэгдээгүй, дулаан оруулагдаагүй байна гэжэ тодоруулба. Удаань бу-

хы дээрэ барилгын дүүр-гэхэ болзор тогтоогдожо, тэндэ поликлиникэ түргөөр ашаглалгада оруулха арга олдоһон байна.

Мүн соёлой талаар саг үргэлжын комисси КПСС-эй горкомой суртаалай комиссинуудай харуулан ойлгуулха агитацини совдэнэй хажуу [illegible] хотые уран һайхан шэмэглэлгэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ һэн. Энэ заседани дээрэ уран һайханай шэмэглэлгын талмайнууд, мүн ахирхаанар шэмэглэгдэһэн талмайнууд тухай хөөрэлдөөн болоо бэлэй. Уран зураашад, архитекторнууд, барилгашад, мэргэжэлтэд эдэ байлсажа, һанамжа дурадхалнуудаа хэлсэһэн байна. Тэдэнэй, мүн комиссиин оруулһан дурадхалнууд бэелүүлэгдэжэ байна.

Комиссинуудай оруулһан дурадхалнуудые бодото дээрэ бэелүүлхын тула хэды хэмжээ ябуулагдаа. Бүхы 22 заседаниин 9-иинь комиссиин дурадхалнууд тухай асуудалда зорюулагдаһан байна.

Элүүрые хамгаалгын ба социальна хангалгын талаар саг үргэлжын комисси үйлдбүриин ба промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй элүүрые хамгаалха тухай асуудалые гол шухалада тооложо. Депутадууд шэлэй ба судна бүтээлгын заводуудай хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдал шалгаад, тэндэ һүүдэл заседани үнгэргөө һэн. Заводой хүтэлбэрилэгшэд, цехэй начальнигууд болон мастер-

нууд, парткомой ба завкомой түлөөлэгшэд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, юрын хүдэлмэришэд тэрэ заседанида хабаадалсаа. Депутадуудай оруулһан олонхи дурадхалнуудынь һайшаагдаа һэн. Олонхи цехүүдэй хүдэлмэришэдэй ажалай эрхэ байдал һайжараа, үбшэлхэ, усалда орохо ябадал үсөөрөө.

Горсоведэй ажалай нөөсэнүүдые хэрэглэхэ талаар комисси түрүүшынхеэ эмхидхэн байгуулагдаа юм. Тус комисси шалгалта хэхэдээ нимэ юумэ элирүүлээ. Захиргаанай зүбшөөлөөр 1980 ондо нэгэ хүндэ абажа тоолобол, аяар 280 мянган час ажаллаха хэмжээнэй саг хооһоор гээгдэһэн байба. Эдэ тоо, баримтануудай үндэһөөр дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ ябуулгануудые комисси хараалаа һэн.

Городской болон районно Соведүүдэй комиссинуудай хүдэлмэри хоорондоо нягта холбоотойгоор ябуулагдадаг гуримтай. Байгаали хамгаалха талаар городской ба районно Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд, жэшээлхэдэ, Улаан-Үдэ шадархи амаралтын зонын, мүн парконууд болон сэсэрлиг соогуурхи мододые хамгаалха, городоо үшөө һайнаар ногоорuулха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ һэн.

Эдэ комиссинуудай амжалтатай хүдэлмэри тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдһөө ехээр дулдыдадаг байһаниинь эли. Горсоведэй депутадууд — барилгын банкын конторые эрхилэгшэ М. Н. Смолина, түргэн туһаламжын больницын ахамад врач В. В. Ангапов, юстициин министр Н. Т. Медведев, госбанкын конторые эрхилэгшэ А. А. Вязинский, Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай ректор С. И. Никифоров, Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай декан Б. Д. Санданов, 35-дахи һургуулиин директор М. Л. Шункова болон бусад удаан саг соо саг үргэлжын комиссинуудые һайнаар хүтэлбэрилнэ.

Горсоведэй гүйсэдком комиссинуудай хүдэлмэри һайжаруулха, депутадуудай эдэбхи үүсхэлыень дэгжээхэ зорилготойгоор депутадуудай һуралсал үнгэргэдэг боложо һоор үниинэй. Квартал бүри үнгэргэгдэдэг депутадай үдэр, комиссинуудай түрүүлэгшэнэр ба секретарьнуудтай үнгэргэгдэдэг зүблөөн-семинарнууд, гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалга — эдэ бүгэдэ депутадуудай дүй дүршэлтэй болохо, һунгагшадай дунда хүдэлмэри ябуулха шадабариа дээшэлүүлхэ арга олгодог байна. Соведэй гүйсэдком депутадуудаа суглуулхадаа, промышленна, худалдаа наймаанай, коммунальна предприятинууд, барилгын организацинууд гүрэнэй түсэбүүдые хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб, ямар дутагдалнууд тэдэнэй хүдэлмэридэ дайралданаб, тэдэнииень яажа усадхаха тухай мэдээсэдэг юм.

Шэнэ һунгалтын урда тээхэнэ саг үргэлжын комиссинууд дүнгүүдээ гаргалгын заседанинуудые үнгэргэдэг заншалтай. 1982 оной май һарада комиссинуудай хэһэн хүдэлмэриин дүн согсологдожо, шэнэ депутадуудта, комиссиин гэшүүдтэ дурадхалнууд оруулагдаа һэн.

Үнгэрһэн жэлэй июнь һарада һунгагдажа, эмхидхэгдэһэн комиссинууд үнгэрэгшэ зарлалай депутадуудай эхилһэн ехэ хүдэлмэрине саашадань һайнаар үргэлжэлүүлхэ уялгатай. Тиихэдэ октябрь һарада саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд үнгэрһэн зарлалай депутадуудай хэлэһэн дурадхалнууд ба зүбшэл заабаринуудай хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай зүбшөө һэн. Жэшээлхэдэ, «Элүүрые хамгаалгын объектнүүдые барилгын ябаса тухай», «Макаронной фабрикада арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ тухай» болон бусад шухала асуудалнуудаар саг үргэлжын комиссинуудай үгэһэн дурадхалнууд хэр зэргэ бэелүүлэгдэнэб гэжэ дахинаа хаража үзэгдөө.

Городской Соведэй худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой талаар комисси Саратовска областиин депутадуудай гаргаһан «Ургуулһанаа бүхыдэнь хурялая» гэһэн үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, городой үрэ жэмэс ба огородой эдеэ хадагалдаг баазануудта хартаабха, огородой эдеэ хэр шанартайгаар тушааанаб, хэр һайнаар хадагалагданаб гэжэ арадай хинагшадтай сугтаа шалгалта үнгэргэхэһөө гадна, саг зуурын депутадуудай постнуудые байгуулаа һэн.

Улаан-Үдын городской Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд, бүхы депутадууд ажал ябуулгаа саашадаа улам эдэбхижүүлхэ эрмэлзэлтэй.

С. МАНЖИГЕЕВА,
Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

Танилые ямараар ханганаб
ЭРХИМЭЭР АЖАЛЛАХЫЕ ОРОЛДОНОБДИ

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ бидэнэр, нищеторгын хоёрдохи трестын 8-дахи столовын хүдэлмэрилэгшэд, өөһэдынгөө хубитые оруулхын тула оролдон ажаллanабди. Манай столовын коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ хоёрдохи жэлые амжалтатай һайнаар үдэшэһэн байна. Бидэнэр СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргээбди. Тиигэжэ манай коллектив түсэбһөө гадуур 10 мянган түхэригэй продукци худалдаа.

Бидэнэй ажалладаг коллектив 468 хүнһөө бүридэдэг, тэрэнэй 60 процентынь комсомолшууд болоно. ССР Союзайнгаа 60 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ бидэнэр, комсомолшууд, бүхы хүсөө элсүүлэн, эрхимээр ажаллахые оролдоно гээшэбди. Коллективтэмнай комсомол-залуушуулай 5 бригада бии. Эдэнэр СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан абаһан үндэр уялгануудаа эрхимээр дүүргэнхэй.

Залуу халаанда үльгэр жэшээ харуулан ябадаг хүнүүд олон юм. Тэдэнэр хадаа залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэд, коммунис ажалай ударнигууд О. В. Арсентьева, З. П. Буровцева, Г. М. Шарафутдинова, Н. Л. Тимофеева, Я. А. Попкова гэгшэд болоно. Эдэнэр манай кондитерскэ цехтэ олон жэлэй туршада ажаллажа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Мүнөө тэдэнэр залуушуулые һурган хүмүүжүүлнэ. Ольга Степановна Арсентьева 25 жэлэй туршада эндэ ажаллаха үедөө гушаа гаран хүнине өөрынгөө мэргэжэлдэ һургажа шадаа.

«Сибирь» филиалые даагша мастер-повар В. Н. Семёнова мүн лэ гушан жэлэй туршада ажаллана. Тиихэдэ Г. М. Шарафутдинова олон жэлэй туршада ажаллажа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһхай, 5-дахи разрядай кондитер гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Манай буфедые даагша, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ Н. Н. Тискаева хори гаран жэлэй туршада эндэ ажаллажа байна.

Эбтэй эетэй энэ коллектив соогоо түрүү дүй дүршэлтэй нүхэдэйнгөө хажуу-да ажаллан, бэлиг шадабариинь халан абаха аргатай байһандаа омогорхонобди. Комсомол-залуушуулай бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнүүдтэ манай хоёрдохи трестын столовынхид ходоодоо түрүүлэн гарадаг. КПСС-эй гэшүүндэ кандидат, 5-дахи разрядай тогоошон Татьяна Гороховскаягай бригада «Комсомол-залуушуулай эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Энэ бригадын 5 гэшүүдэй гурбаниинь коммунис ажалай ударнигууд болоно.

Гэхэтэй хамта манай коллективэй комсомолшууд гансашье ажал дээрээ шалгарна бэшэ. Эдэнэр ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, элдэб конкурснуудые эмхидхэжэ, бэлиг шадабариа үргэдхэдэг байна. Тиигэжэ республикын залуу тогоошодой, кондитернуудай болон официантнуудай арбан хоёрдохи конкурсдо манай коллективэйхид түрүү һууринуудые эзэлээ. Тэдэнэй дундаһаа кондитер В. Шульгина түрүүшын һуури, тогоошон Т. Гороховская хоёрдохи һуури эзэлээ.

Гэбэшье манай ажал хүдэлмэридэ дутагдалнууд үзэгдэдэггүй гэжэ хэлэхын аргагүй.

Олонхи бригадануудта эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Хэды тиибэшье бидэнэр бүхы дутагдалнуудаа усадхан, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ түрэл Буряадайнгаа алдарта 60 жэлэй ойдо зорюулан абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэбди гэжэ найдуулнабди.

Н. БУДАЕВА,
Улаан-Үдын горнищеторгын хоёрдохи трестын 8-дахи столовын кондитер.

[Ула]ан-Удын Загорск посёлогто «Юбилейный» гэжэ [...]н хүдэлдэг. Мүнөө тэндэ 600-гаад хүн ерэжэ, та[...] шунгадаг гээшэ. Хүн бүхэнине угтажа, бэеынь [...]е шалгаха, ямар процедура абахыень заажа үгэхэ [...]й. Эдэ бүхы хүдэлмэрине медсестра Ольга Павлов[на] [...]тюсева һайнаар хэнэ. Тиимэл хадаа тэрэ хүнүүдэй хүндэтэй болонхой.

[ЗУ]РАГ ДЭЭРЭ: медсестра О. П. Тютюсева.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

[«]НИИТЭ НЭГЭН, ХҮСЭН [Т]ҮГЭС СОВЕТСКЭ СОЮЗ»

[МО]СКВА. Гүрэнэй түү[хын м]узейдэ һая нээгдэһэн [«Нии]тэ нэгэн, хүсэн түгэс [Советс]кэ Союз» гэһэн выстав[ка хүг]жэлтэ түгэс социалис [обще]ство байгуулгада бүхы [...] республиканууудай [...]ай хубита тухай хөө[рэнэ]. Тус выставкые эмхид[хэхэд]э СССР-эй түбэй Ре[волюц]иин музей хабаадалса[а б]айна.

[...]ст обществын хүтэлбэ[рилгэ] болон шэглүүлхы хү[сэн б]олохо коммунистнуудай [...]н ажал ябуулгатай [...] арадай бүхы туйлалта[нууд] болон илалтанууд та[һаршаг]гүй холбоотой юм. Ленинэй, марксизм-ле[нинэй]мын классигуудай бү-тээлнүүд, стендүүд дээрэ табигданхай. КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн ба ноябриин (1982 он) Пленумуудэй документнүүд болон бусад материалнууд манай үдэрнүүдтэ ленинскэ захяа заабаринуудай бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан тухай хөөрэнэ.

Ниитын, экономическа, оюун ухаанай ажабайдалай талаар союзна республиканууудай туйлаһан амжалтанүүдтай выставкэдэ орогшод танилсана. СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ республика бүхэнэй оруулдаг хубита тухай тусхай бүлэг харуулна.

(ТАСС).

Манай хөөрэлдөөн

«ТЕАТР — МИНИИ ДУРАН»

Гүрэнэй буряад драмын Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Ажалай Улаан Тугай ордентэ академическэ театрай залуу режиссёр Владимир Кондратьев амжалтатайгаар ажиллажа байна. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн баярта зорюулан, киргиз уран зохёолшо Ч. Айтматовай «Эхын тала», А. Ангархаевай «Нойргүй һүни» гэжэ зүжэгүүдые найруулан табяа. Манай корреспондент Б. Дымбрыловой режиссёртой уулзажа хөөрэлдэһэнөө уншагшадай анхаралда дурадхана.

— Владимир Ильич, та олон жэлдэ артистаар хүдэлһэн байгаат, һүүлдэнь режиссер болоот. Тиихэдэ танай харюусалга үүри дээшэлнэ ѳѳэ! та өөрөө юун гэжэ һананат!

— Зүб даа. Театр бүхыдөө артист режиссер хоёрой харилсаа холбооноһоо дулдыдадаг шуу. Энэ театрта 1969 онһоо хойшо хүдэлнэб. Зургаан жэлэй туршада олон зүжэгүүдтэ, найруулгануудта хабаадажа, артистын мэргэжэлэй нюусые үүри гүнзэгыгөөр шудалааб гэхэдэ болохо. Театраингаа найдалые харюулха, өөрынгөө эрмэлзэл хүсэлые бэелүүлхэ зорилготойгоор 1975 ондо Луначарскиин нэрэмжэтэ театральна институдай режиссерско факультедтэ ороб һэм. Түрүүшын хоёр жэлэй туршада орон соогоо мэдээжэ, элитэ режиссёр, багша Юрий Александрович Завадскиин курсада һуража, бэлиг шадабарияа дээшэлүүлхэ хуби заяатай байһан байгааб. Һүүлдэнь Сергей Александрович Бенкендорфдо заагдажа, режиссёрой мэргэжэлэй нюусануудые мэдэхэ болоо һэм. Һонирхолтой юумэн юун бэ гэхэдэ, Сергей Александровичай зохёохы хүдэлмэринь түрэл Буряадтамнай эхилһэн намтартай. Москвада һуража байхадаа, элитэ режиссернууд Эфрос, Хейфиц, Ефремов, Любимов гэгшэдэй найруулһан хүдэлмэринүүдтэй танилсажа, олон юумэ мэдэхэ болоо һэм. Москвагай театрнууд — уран бэлигэй ёһотой һургуули, эрдэм мэдэсын орон ха юм. Мүн тиихэдэ сугтаа һураһан нүхэдэйм — олон үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдэй бэлиг шадабари минии зохёохы хүдэлмэридэ нүлөө үзүүлээ һааб даа.

Баир Эрдынеевэй «Бугын дуунай үе» гэһэн зүжэг минии дипломно хүдэлмэри болоо һэн. Байгал далайн баялигые аршалха, байгаалиин һайханиие хамгаалха гэһэн нангин бодолнуудые энэ зүжэг соогоо автор элирхэйлээ юм.

1980 ондо театртаа режиссероор томилогдожо, Дугар Дылгыровэй «Хари хүнэй гашуудалые», Рустам Ибрагимбековэй «Похожий на льва» гээшые (ород хэлэн дээрэ) найруулан табиһан байнаб. Зүжэг табилгада режиссёрой харюусалга үүри ехэ ха юм. Юуб гэхэдэ, нэгэ гол удхые баримталан, артистнуудай бэлиг шадабариие хэрэглэжэ, бүхэли зүжэг найруулаад, сценэ дээрэ табиха болоно. Тиихэдээ хүгжэмэй, уран зурагай ашаар гол хүсэл бодолоо элирхэйлхэ хэрэг гараха.

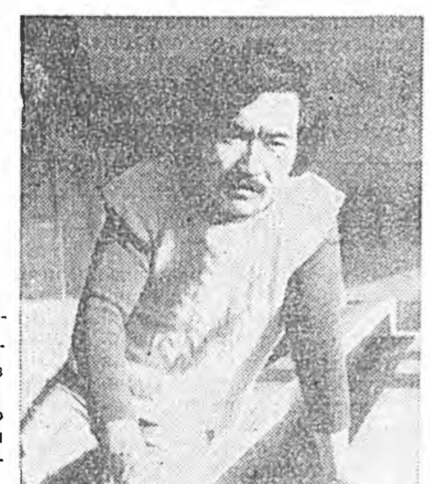
— Эдэ жэлнүүд соо найруулан табиһан зүжэгүүд түхэйгаа хөөрэжэ үгыт. Илангаяа Чингис Айтматовай «Эхын тала» гэһэн зүжэг харагшадые һонирхуулһан байна.

1980—1981 онуудта Владивосток ошожо, Алас-Дүрнын искусствын институдта һурадаг студентнэртэй хамта 3 һарын туршада хүдэлөө һэм. Гришкогой хүтэлбэрилдэг бүлэг студентнэртэй хамта Бимба Дагбаевай (мүнөө үедэ Литературна институдта заочноор һурана) «Найдал», Николай Гоголиин «Гэрлэлгэ», мүн концертнэ программа харагшадтаа дурадхажа, ерээдүйн артистнууд шалгалтаяа баряа бэлэй. Залуушуултай хүдэлхэдэ, ехэл һонин байгаа, зохёохы үүсхэлтэйгээр ажаллагдаа даа.

Львов-Анохиной найруулгаар Ленинскэ шангай лауреат Чингиз Айтматовай «Эхын тала» гэжэ зүжэгые Эхэ оронойнгоо агуу ойн хүндэлэлдэ зорюулаабди. Хүн түрэлтэндэ, амитадта ажамидарал үгэдэг Эхэ-дэлхэй тухай гол шухала асуудалнуудые тобойлгон, дайнай, үхэлэй зоболон гашуудалда дарагдахагүй эрэлхэг зоригтой эхэнэрэй хуби заяан тушаа хөөрэхэ, тэрэнэй хүсэн хаанаһааб гэжэ элирхэйлхээ оролдоһон байнабди. Харагшадта, илангаяа залуушуулда мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудые, нэрлэбэл, эб найрамдал, газар дэлхэй мүнхэ байха гү гэхэ мэтэ асуудалнуудые харагшадай үмэнэ табиха гэжэ оролдообди. Театраймнай бэлигтэй артистнууд Лариса Егорова, Дарима Сангажапова гэгшэд гол героиниин зүрхэ сэдьхэлэй гүнзэгые өөр өөрынхеэрээ удхалан харуулһан байна. Героиниин намтарай, ажабайдалай шата бүхэнтэй танилсан, яһала удаан, оролдосотойгоор, нэтэрүүгээр хүдэлөөбди. Жэшээнь, «Амар мэндэ, тала!» гэһэн Толгонай хүгшэнэй амаршалга дээрэ Егороватай тон удаан хүдэлөөбди. Хүсэд шанга абари зантай эхэнэрэй образые мүн лэ Сангажапова зохёон байгуулаа. Ажалай, хилээмэнэй, хоолос бүхэнэй сэн угаа үнэтэй, Эхэ-газар түрэһэн эхэ мэтэ нангин гэжэ мартаха ёһогүйбди. Энээниие зүжэгэй автор, уран зохёолшо Чингис Айтматов бидэндэ һануулна.

— Һүүлшын хүдэлмэринүүд тухайгаа хөөрэжэ, ерээдүйн һанал бодолнуудаараа хубаалдыт.

Эрдынеевэй «Хазаар хара һахал» гэжэ шог ёгтото зүжэг намайе һонирхуулаа. Мүн Ардан Ангархаевай «Нойргүй һүни» гэжэ пьесэ мүнөө үеын хүнүүдэй образуудтай, гол шухала асуудалнуудтай танилсуулна. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Цыремпил Бухаевич — һая хүдэлжэ эхилһэншье һаа, олоной түлөө оролдодог ёһотой коммунист, зохёохы үүсхэлтэй хүн. «Хэрэгэй түлөө эмхидхэхэ бэшэ, зоной түлөө хэрэг эмхидхэхэ» гэһэн ёһо гуримда түшэглэдэг хүн тухай зүжэг найруулан табиһан байнабди. Хүн бүхэн ажалайнгаа, оршон тойроной ажабайдалай түлөө харюусалгатай байха ёһотой гэһэн бодолнуудые энэ найруулгаар харагшадта дамжуулха хүсэлтэйб. Евгений Шварцын «Саһан хатанийе» шэнэ жэлдэ зорюулааб. Саашанхи түсэб гэхэдэ, түрэл Буряадайнгаа 60 жэлэй ойн баяры угтуулан, мэдээжэ драматург Цырен Шагжинай «Хабарай дуун» гэжэ зүжэгые дахин найруулан табиха зорилготойбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ажалай Улаан Тугай ордентэ Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Гүрэнэй буряад драмын театрай режиссёр В. И. Кондратьев.

А. ЧЕПАКИНАЙ фото.

ОМОГОРХОХО ЭРХЭ БИИ

Номой таг

Буряадай уран зохёолшод һонирхолтой олон номуудые ажалай баатарнуудта зорюулһан байна. Һүүлэй үедэ энэ темээр бэшэгдэһэн хоёр ном М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска научна библиотекын фонддо нэмэжэ оробо.

Мэдээжэ поэт В. Петонов Ленинэй ордентэ локомотив-вагон заһабарилгын завод тухай хэдэн шүлэгүүдые бэшэһэн байха. Уншагшадай анхаралда мүнөө шэнэ зохёолыень дурадханабди: **Петонов В. К. Газарай татаса: ЛВРЗ тухай ном — Улаан-Үдэ, Буряадай номой хэблэл, 1981 он.**

Энэ ном соогоо поэт заводой түрүүшын буряад хүдэлмэришэдэй образые шүлэглэн харуулба. Тэрэнэй гол герой Тангановай намтар заводой түрүүшын жэлнүүдэй түүхэтэй таһаршагүй холбоотой.

Поэт Солбон Ангабаев хүдөөгэй ажалшадай соло олохон шүлэгүүд соогоо дууддаһан гээшэ.

Тарянай үндэр ургаса абадаг, тобир тарган малаа атарлуулан бэлшээдэг ажалшад тэрэнэй геройнууд болодог. Ээлжээтэ номынь «Үндэр наран» гэһэн гаршагтай.

Эрхэтэнэй агуу даабари дүүргэхэ гэжэ зорижоһон поэт ажалай баатарнууд: хонишод Г. Рабдаев, В. Романова, һаалишан Н. Тадвашкина болон бусадые шүлэгүүд, очеркнууд, тэмдэглэлнүүд соогоо зураглана.

Нютагай хэблэлээр нёдондо гаргагдаһан номууд сооһоо медицинскэ эрдэмэй кандидат **Д. Б. Батоевой «Сподвижники здравоохранения» (Улаан-Үдэ, 1982)** гэһэн ном манай библиотекэдэ ороо. Буряад орондо элүүрые хамгаалгын албанай тогтонижоһон тухай ехэхэн материал автор суглуулһан байна, XVIII зуун жэлэй эсэсһээ мүнөөдэр хүрэтэрхи үе саг; Буряад нютагта түрүүшын ород врачнуудай ажал ябуулга, революциин урда тээ элүүрые хамгаалгын байдал, Совет засагай үедэ элүүрые хамгаалгын хэрэгые эмхидхэн байгуулга болон тэрэнэй хүгжэлтэ энэ ном соо харуулагдаа. Энээниие гэршэлһэн олохон фото- зураг, архивай документнүүд толилогдонхой.

Энэ гурбан ном соо ССР Союзай тогтоһоор үнгэрһэн 60 жэл соо Буряад оронойнай ажалшадай туйлаһан амжалтанууд тухай хэлэгдэнэ. Энээгээрээ бидэндэ омогорхохо эрхэ бии.

Е. ЖАМБАЛОВА,
библиотекарь.

Хилын саанаһаа
ТАСС АПН

[Е]ВРОПОДО — ЭБ НАЙРАМДАЛ, ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ — ЭБ НАЙРАМДАЛ!

[...] [В]аршавска Договорто оро[дог] гүрэнүүдэй Политическэ [зүбшэ]лэлгын комитедэй Пра[гада] болоһон зүблөөнэй дүн[гүүд], Чехословакиин «Руде [пра]во» газетын асуудалда [КП]СС-эй ЦК-гай Генеральна [секр]етарь Ю. В. Андропо[вой] үгэһэн харюу дэлхэйн [...]ниитын анхарал ехээр [татаж]на. Зүблөөнэй документ[нүүд], Ю. В. Андроповой [харюу], [...]эн харюу социалис хани [барис]алтэ оронуудай хэблэл[эй х]үйсэд дүүрэнээр толи[гдо]оо, бусад гүрэнүүдэй [...]ниитын дунда мэдээсэл[нүү]дые дэлгэрүүлэн тараа[ха] [...] хэрэгсэлнүүдээр дам[жуу]лагдаа. Хани барисаанай [...] үгөөэ ойлголсолгын ор[шон] [...]и байдалда үнгэрһэн Пра[г]ахи зүблөөн Варшавска [Дог]оворой гэшүүн-гүрэнүүдэй [...]шэн хэлсэгдэһэн Европын [...] дэлхэйн политикын үн[д]эн шухала асуудалнуу[д]ар нэгэн адли һанал бо[до]лтой байһыень элирхэй[ле]н харуулба гэжэ гадаадын [газ]етэнүүд, радио болон те[ле]видени, нэрэ хүндэ ехэтэй [пол]итическэ ажал ябуулаг-шад тэмдэглэнэ. Варшавска Договорто ородог гүрэнүүдэй ба Хойто Атлантическа договорой гэшүүн-гүрэнүүдэй хоорондо хүсэ хэрэглэхэгүй, амгалан ёһоной харилсаа тогтоохо тухай договор баталха гэһэн эб найрамдалта шэнэ ехэ дурадхал Прагада болоһон зүблөөн дээрэ оруулагдаһан байна.

Өөһэдынгөө аша туһада ямаршье зорилгонуудые табингүй, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэхээр бэлэн байһан оронуудай тугууд эдэ үдэрнүүдтэ Прагада далбан намилзаһан байна гэжэ **«Руде право»** бэшэнэ. Эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө, дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэхэ байһанаа социалис оронууд үшөө дахин баталба. Дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг олон миллион хүнүүд энэ залан сэхэ эб найрамдалта политикые һайшаана. Тэдэнэй дэмжэлгэ манай хүсэ шадалые хэмжээлэшэгүйгөөр арьбадхана.

Прагада болоһон зүблөөндэ хабаадагшад нэгэдэлээ бэхижүүлхэ, үгэсэ ойлголсохо, гадаадын политическэ ябуулгануудаа залан шэглүүлхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулба гэжэ **«Нойес Дойчланд»** (ГДР) газетэ тэмдэглэнэ.

Договор баталха гэһэн тодорхой, бүтэмжэтэй һайн дурадхал хадаа буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, шахардуу шанга байдалые һуларуулха, мүнөөнэй орёо түбэгтэй, хүндэ хүшэр уласхоорондын оршон байдалда харилсаа холбоо тогтоохо, хани хүршэ ёһоор ажаһууха хүсэл эрмэлзэл хангаһан бодото алхам болоно гэжэ Болгариин **«Работническо дело»** газетэ бэшэнэ.

Хёмороо бүрншэлдөөс улам һүжэрөөхэ гэһэн американ политикада Варшавска Договорто ородог гүрэнүүд ниитэ нэгэн харюу үгөөэ гэжэ Польшын **«Трибуна люду»** тэмдэглэнэ. Энэ хадаа Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха гэһэн амгалан тайбан байдалай харюу болоно.

Варшавска Договорто ородог гүрэнүүдэй ба Хойто Атлантическа договорой гэшүүн-гүрэнүүдэй хоорондо сэрэгэй хүсэ хэрэглэхэгүй, амгалан ёһоной харилсаа холбоо тогтоохо тухай Варшавска Договорто ородог гүрэнүүдэй Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн дээрэ оруулагдаһан дурадхалда ямараар хандаһан гээшэбта гэжэ Вашингтондо болоһон пресс-конференци дээрэ США-гай президент Р. Рейганһаа асууһан байгаа. Р. Рейган иигэжэ харюусаба: «Хэрбээ нэгэ нэгэндээ сэрэгэй хүсэ хэрэглэхэгүй тухай договор баталхаар дурадхагдажа байгаа гээшэ һаань, тэрэниие заатагүй хаража үзэхэ байнабди гэжэ һананаб. Мэнэ һаяхан оруулагдаһан дурадхалые, минии һанахада, НАТО-дахи манай бүхы союзнигуудтай зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэй байна».

Прагада болоһон зүблөөнэй дүнгүүд шахардуу шанга байдалые һуларуулха хэрэгые бэхижүүлхэ, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха замда тон шухала удха шанартай байна гэжэ Лондоной **«Морнинг стар»** бэшэнэ. Социалис оронууд тон бодолтой, тон бүтэмжэтэй һайн дурадхалнуудые оруулба. «Ядерна буу зэбсэгүүдэй улам ехээр ноосэлэгдэжэ байһан эрхэ байдалда баруунай оронууд абаһаар лэ буруушааха бэшэ, харин тэдээндэ бүтэмжэтэй һайнаар хандаха ёһотой,— гэжэ Англиин үшөө нэгэ газетэ **«Дейли миррор»** тэмдэглэнэ.— Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга хадаа анхабтар үнэтэй сэнтэй, ехэ аюултай үйлэ хэрэг болоно. Тэрэниие болюулалгаһаа баруунайшье, мүн зүүнэйншье бүхы гүрэнүүд аша үрэ абаха бшуу».

Прагада баталагдан абтаһан Декларации КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой һаяхан найруулһан эб найрамдалта үүсхэлнүүдые батадхан хүгжөөнэ, ядерна дайнай аюулые усадхан зайсуулхые социалис гүрэнүүдэй хэлбэришэгүйгөөр шиидэнхэй байһые бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин элирхэйлэн харуулна гэжэ Японой **«Токио симбун»** газетэ тэмдэглэнэ.

ПНОМПЕНЬДЭ БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

ПНОМПЕНЬ. Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой хэһэн элидхэл дотор найруулагдаһан совет эб найрамдалта үүсхэлнүүдые Кампучиин арад һайшаан дэмжэнэ гэжэ Кампучиин Арадай-революционно партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, НРК-гай Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Хенг Самрин мэдүүлбэ.

Оронойнгоо сүлөөлэгдэһөөр, Кампучиин Арадай Республикын байгуулагдаһаар дүрбэн жэлэй ойдо зорюулагдажа, январиин 7-до Кампучиин нийслэл хотодо болоһон баярай суглаан дээрэ тэрэ үгэ хэлэхэдээ, мүнөө үеын гол шухала асуудалда—ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарайлгада СССР-эй бүтэмжэтэй һайнаар хандажа байһые совет эб найрамдалта дурадхалнууд элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Энэ дүрбэн жэлэй хугасаа соо Кампучиин, Вьетнамай ба Лаосой һаналаа нэгэдэлгые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлагдаа гэжэ элидхэлшэ зааба. Советскэ Союзтай, бусад социалис гүрэнүүдтэй Индохитадай гурбан ороной хани барисаае, аха дүү ёһоной харилсаа холбооe хүжөөлгэ хадаа манай бэээ дааһан байдалые хангаха, социализм байгуулхын тула эдэ оронуудай туд бүхэндэ таарамжатай эрхэ байдал тогтоохо шухала нүхэсэл мүн болоно.

АРГЕНТИНЫН КП-гэй МЭДҮҮЛГЭ

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентинын Компарти (КПА) оронойнгоо демократическа хүсэнүүдэй зэргэнүүдые нэгэдүүлхэ уряатайгаар хандаба.

Нмагтал нэгэдэл правительствые арадай хуулитаар һунгажа, «шэнэдхэгдэһэн ба тогтуурита демократида» орохо арга олгохо байна гэжэ байгуулагдаһанһаа хойшо 65 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Компартиин эндэ тараһан мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. КПА хадаа демократиин түлөө тэмсэлдэ политическэ гол хүсэн болоно гээд документ дотор хэлэгдэнэ. Үргэн ниитэ арад зон, нэн түрүүн хүдэлмэришэн анги тэрэниие үргэнөөр дэмжэдэг юм.

Аргентинын обществодо сэрэгэй ба граждан бүлэгоорхидэй хоорондо бэшэ, харин нэгэ талаһаа — демократиин ба сүлөөрэлгын тала баригшадай болон нүгөө талаһаа — оронойнгоо хүгжэлтые гэдэргэнь татажа, тэрэниие империализмһаа дулдыдуулхые хүсэгшэд эб зэгүй байна гэжэ Компарти нэгэдэлэй түлөө тэмсэхэдээ, һайн ойлгоно. Мальвинска арлнуудһаа боложо, Англитай тохёолдоһон хёмороо зүришэлдөөнэй үедэ энэ илангаяа эли бодоор харагдаа һэн гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХОЛЫН ОРОШОДТО ОШОНО

Багдаринай авиапредприяти. Эндэхи авиаторнууд МИ-8, МИ-2 түхэлэй вертолёдуудаар БАМ-ай барилга хүрэтэр ашаа, почто болон пассажирнуудые, элдэб янзын эд хэрэгсэлнүүдые зөөнэ. Баунтын районой һуурин тоехонуудһаа холо байһан оро үсхэбэрилэгшэдэй отогто ошожо, медицинскэ хангалгын хэрэгсэлнүүдые, газетэ, журналнуудые тараана.

Тус авиапредприятиин долоон экипаж шэнэ жэлэй урда тээ ашаа зөөхэ жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлһэн байна. Эндэхи экипажнууд коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ жэл бүри хүртэдэг. Илангаяа Вячеслав Павлович Хорунжиин даадаг түрүү экипаж жэлһээ жэлдэ ажалай үндэр дүнгүүдые түйладаг болонхой. Коллектив соогоо нэрэ хүндэтэй пилодууд, КПСС-эй гэшүүн Евгений Авдеев, Аркадий Макаров, МИ-2 вертолёдой пилот Анатолий Хлыстов гэгшэд ажалдаа онсо шалгарна.

Үнинэй диспетчер Борис Аркадьевич Жоров залан

хүтэлбэрилгын пультда тон найдамтайгаар хүдэлдэг.

— Манай авиапредприятиин коллектив Буряадай авиапредприятинуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ квартал бүхэндэ түрүү һуури эзэлнэ. Элдэб ашаа, почто болон пассажирнуудые найдамтайгаар зөөлгэдэ пилодуудаймнай габьяа ехэ,—гэжэ авиапредприятиин начальник Петр Петрович Саломанда хөөрэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: диспетчер Б. А. Жоров залан хүтэлбэрилгын пультын хажууда; АН-2 самолёдой пилот, коммунист Е. Авдеев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Үнгэрөөшэ 1982 оной дүрбэдэхи кварталда республикын финансистнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Зэдын районно Соведэй гүйсэдкомой финансын таһагай коллектив ажал хэрэгтээ һайн амжалта түйлаа. Социалис мүрысөөндэ илагшадта СССР-эй Финансын министерствын ба гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай президиумэй хоёрдохи шан барюулагдаба.

Даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандан, абаһан уялгаа амжалтатайгаар дүүргэһэн хүдэлмэрилэгшэд дурсагдаһан таһагта олон. Тэдэнэй тоодо гүрэнэй олзобориин инспекциин начальник З. И. Кикеева, бюджедэй инспекциин начальник Н. П. Устюгова, гүрэнэй олзобориин инспекциин хүдэлмэрилэгшэд Т. О. Гармажапова, Г. В. Григорьева гэгшэд оролсоно. Эдэнэр «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгтэ, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэбэ.

Л. РИНЧИНОВА.

ДУУН БОЛОҺОН ШҮЛЭГҮҮД

Республиканска семинарта ерэһэн багшанар Дээдэ-Онгостойн амаралтын гэртэ мэдээжэ уран зохёолшод Ч-Р. Намжилов Ц-Ж. Жимбиев хоёртой уулзаба. «Дуун болоһон шүлэгүүд» гэһэн темээр өөрынгөө зохёоһон, мүн лэ Буряадай бусад поэдүүдэй уран бүтээлнүүдые уншажа, шүлэгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр эдэ уран зохёолшод хөөрэжэ үгэбэ. Уулзалгын түгэсхэлдэ оперо болон баледэй гүрэнэй академическэ театрай дуушад Солбон Бадмаев, Лидия Галсанова гэгшэд дуун болгогдоһон шүлэгүүдые уран һайханаар хангюурдаба. Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

СОЁЛОЙ ҺАЙНДЭР

СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уран һайханай бүлгэмүүдэй түгэсхэлэй районно харалга Хяагта хотодо һаяхана үнгэргэгдэбэ.

Эхэ орон, коммунис парти, амгалан тайбан байдал тухай уянгата дуунуудые, Совет орондо ажаһуудаг аха дүү арадуудай хатарнуудые олооро сутлаарһан харагшадай, тусхай жюрин үзэмжэдэ табиба. Дуунуудай болон хатарай һайндэрэй түгэсхэгдэхэдэ харалгын дүнгүүд согсологдожо, уран һайханай эрхим коллективүүд, дуушад, хатаршад элирүүлэгдэбэ.

Хүдөө нютагуудай уран һайханай коллективүүдэй дунда новодесятниковайхид олоной һайшаал, магтаалда хүртэжэ, 1-дэхи һуури эзэлээ. 2-дохи һуурида Сүхын соёлой байшангай, 3-дахида —Хүдэри-Сомоной уран һайханай коллективүүд гараба.

Хяагта хотын предприятинуудай, һургуулинуудай болон эмхи зургаануудай дундаһаа Хяагтын универсальна магазинай коллектив түрүүлбэ. Районно больницын хүдэлмэрилэгшэдэй, нэхэлгын-трикотажна фабрикын «Ровесник» клубай, медицинскэ училищиин коллективүүд удаадахи һуурида гараа.

Мүнөө жэлэй харалгада үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо бүри олон хүн зон хабаадалсаһан байна. Уран һайханай коллективүүдэй репертуарынь жанрай талаар баян, үргэн боложо, дуун болон хатарнуудые гүйсэдхэхэ бэлиг шадабаринь улам хурса, нугархай болоо гэжэ түгэсхэлэй харалга тодорхойлоо.

А. КЛИМОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ, ХҮХЮУТЭЙ

Мухар-Шэбэрэй районой «Знамя Ленина» колхозой түб һуурин болохо Хушуун-Үзүүрэй соёлой байшанда СССР-эй 60 жэлэй ойе угтуулан һонирхолтой хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө. Байшангай директор С. Д. Очиров, арадай театрай режиссер Ц-Д. Д. Эрдынеев, уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ С. Ф. Широков, Б. Ц. Семенов гэгшэд нютагай хүн зоной соёлой талаар эрилтые гүйсэд хангахые оролдодог гээшэ.

Үнишье болоогүй Бар, Хушуун-Үзүүр, Харгааһата нютагуудай уран бэлигтэн сугларжа, бэлдэһэн концерт наадаяа олоной урда табиһан байна.

Хушуун - үзүүрэйхид удха һайнтай, һонирхол бадараамаар наада харуулжа, энэ харалгада нэгэдэхи һуури эзэлээ. Удаань эдэнэр районой харалгада хабаадалсахаар зуур шалагдаа һэн. Тиин Түгнын, Суулгын, һэбэлдэйн уран һайханай коллективүүдэй түлөөлэгшэдые илажа, түрүү һуури эзэлһэн юм. Зарим тэды номернуудыень дурдамаар. «Эб нэгэн бүлэдэ» гэһэн литературно-хүгжэмтэ композици, Л. Осадчугай «Хэшээл» гэһэн зохёолоор найруулан табигдаһан багахан зүжэг жюрин гэшүүдэй зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Энэ зохёолые арадай театрай режиссер Ц-Д. Эрдынеев өөрөө буряад хэлэн дээрэ оршуулаа һэн. «Инаг дуранай харгы» гэһэн зүжэгһөө В. Пантаевай дууе Зоригто Халзанов Дарима Цыжипова хоёр ирагуу гоёор, шог шэнжыень алдангүй гүйсэдхөө. «Үшөө, үшөө дуулыт!» гэһэн гүйлтанууд, альга ташалган удаан замхаагүй.

Мүнөө эдэнэр Суулга, Хүсөөтэ, Түгнэ нютагуудта концерт, наада харуулхаар бэлдэлгэ хэжэ байнхай.

Ж. ЦЫБАНОВ.

ХУЖАРЛАН ХАРАДАГ

Баргажанай-Адаг тосхондо уран зурааша, һиилүүршэ Петр Стефанович Коршунков ажаһуудаг юм. Тэрэнэй өөрынь гараар бодхоогдоһон гэрынь олоной анхарал татадаг. Байгал далайн эрьедэ оршодог энэ гэрхэн соо ямаршье музейе гоёон шэмэглэхэ экспонадууд бии гээшэ. Модон дээрэ һиилэн бүтээһэн зүйлнүүдынь илангаяа һонирхолтой. Сибириин ой тайгада амидардаг бүхы ангууд, шубууд, бусадшье олон ондоо амитадые тэрэнэй мастерской соо хаража болохот.

Ушар иимэһээ оронойманай элдэб городуудһаа тэрэнэй бүтээлнүүдые харахаяа хүнүүд олоороо ерэдэг. Тэдэнэр өөрынгөө тэмдэглэлнүүдые дэбтэр сооһь бэшэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Вильнюсһээ ерэһэн туристнууд иигэжэ бэшэнэ. «Баргажанай-Адагта ерэжэ, модон дээрэ һиилэн бүтээгдэһэн иимэ гоё юумэнүүдые харахабди гэжэ һанаагүй һэмди. Гоёл даа, гоё!» Благовещенскһээ ерэһэн турист Н. Енина «Танай гоё бүтээлнүүдые хаража баясабаб» гэжэ бэшээ.

П. С. Коршунков арадай уран бүтээлэй Бүхэсоюзна нэгэдэхи фестивалиин 1-дэхи шатын дипломоор шагнагданхай, тэрэшэлэн Бүхэроссиин фестивалиин лауреадай нэрэ солодо хүртэһэн юм.

С. СТЕПАНОВ.

МАЛШАДТА АЙЛШАЛНА

Хориин районой түб библиотекые даагша Р. А. Лисова хүдөөгэй библиотекэнүүдэй залуу хүдэлмэрилэгшэдтэ ходо туһалжа байдаг юм. Жэшээлхэдэ, Георгиевкын совхозой библиотекэдэ хүдэлдэг Дарима Очиржапова Людмила Краснопеева хоёр түрэл ажахынгаа малшадые үбэлжэлгын халуун хаһын үедэ һайнаар хангаха зорилго табинхай.

Дарима энэ жэлдэ Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищи дүүргээ юм. Мүнөө тэрэ соёлой институтда заочноор һурана. Тэрэ Краснопееватай хамта, гүүртэ, отарануудаар ябажа, малшадай уншажа байһан номуудые һэлгэнэ. Тэрэнэйнгээ хажуугаар ябаһан лэ газартаа СССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулһан выставкэнүүдые эмхидхэһэн. Элдэб номуудай удхаар малшадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна.

М. БАЛДАНОВА.

АМТАН ЭДЕЭ ЭЛБЭГЭЭР

Тарбагатайн кондитерскэ фабрикын коллектив СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөндэ оролсоод, эрхим амжалта түйлэһэн байна. Тэдэнэр продукци гаргаха талаар жэлэйнгээ түсэбые декабриин 15-да дүүргээ һэн.

Энэ амжалта түйлахада А. М. Федотова, И. С. Федотова гэгшэдэй бригаданууд хубитаяа илангаяа ехээр оруулһан байна. Ганса А. М. Федотовагай бригадын гэшүүд 1982 оной эхинһээ декабриин 15 болотор аяар 260 тонно мармелад гаргаа юм. Тиихэдэ И. С. Федотовагай бригадынхид 258 тонно продукци худалдаа наймаанда эльгээгээ.

Тэрэшэлэн залуушуулай бригадые дүршэл ехэтэй үнинэй бригадир Е. Е. Бутховская ударидана. Тус бригадын гэшүүд—залуу басагад Е. Е. Грудинина, Л. А. Чебунина социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэнэйнгээ түлөө Хүндэлэлэй дипломуудаар шагнагдаба.

Мүн эндэхи кондитернууд шэнэ жэлые үшөө нэгэ амжалтаар угтаба: тэдэнэр «Светлячок» гэжэ гоё шэнэ конфетэ гаргадаг болоо.

Л. ДУДАРЕВА, хүдөө бэшэгшэ.

ШЭНЭ ГЭРТЭ ТҮБХИНЭБЭ

Холбоолжоной уурхайн түрүү хүдэлмэрилшэн Даба Согтоев үнинэй хүлеэһэн түлхюур баряад гурбан таһалгатай шэнэ квартирада оробо. Ушар юуб гэхэдэ, олон байратай ээлжээтэ ехэ гэр Гусиноозёрскын 6-дахи микрорайондо ашаглалгада үгтэжэ, нүүрһэшэдэй 60 бүлэ эрхим һайн байратай болобо. Энэ городто һара бүри шахуу шэнэ гэр ашаглагдана. Тусхайлбал, энэ микрорайондо һаяар хүүгэдэй сад-ясли үүдэсэ сэлихэ. 1983 ондо барилгын хэмжээн үргэдхэгдэхэ. Дүн хамта байрын 18.400 дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд ашаглагдаха ёһотой.

П. НАМСАРАЕВ.
Гусиноозёрск.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Январиин 9-һөө 16 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—«Зарядкада, зогсогты!». 9.55—«Бахор» ансамблиин концерт. 10.20 — Мультфильм. 10.35—«Будильник. 11.05—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Элүүр энхэ байлга». 12.50—«Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.20 — «Бүхы юумые мэдэхэ хүсэлтэйб» — киножурнал. 13.30—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 14.30—Фигурна һолжоролгоор СССР-эй чемпионат. Спортивна хатар. Эрэшүүл. 16.00—Москвагай сатирын театрай «Малыш и Карлсон, который живет на крыше» гэһэн фильм-зүжэг. 17.30—«Хүгжэмтэ киоск». 18.00—«Киногоор аяншалгын клуб». 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Спортын-концертын «Дружба» гэжэ залда искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 22.00—«Время». 22.35—«Огненное ожерелье» — баримтата фильм. 23.05—Санын спортоор дэлхэйн кубок. 4×5 км. эстафетэ. Эхэнэрнүүд. ГДР-һээ дамжуулагдаха. 23.35—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 14.20—«Калина красная»—уран һайханай фильм.

Москва. 16.05—Останкинадахи Концертын студиһаа эдир дуушадай концерт дамжуулагдаха. 17.15—«Урань зурагай шиидхэгдээгүй асуудалнууд». фильм. 18.15— респондентнүүд 18.45—«...И род» — баримт 19.00—Бүмбэгэ гээр СССР-эй «Зоркий» — ма-Ата). 19.4 ная революцией ритэй уран һай 7-дохи фильм. 20-е». 21.0 нойрсогты, бага —Санын спорт кубок. 10 килом нүүд урилдаха. жуулагдаха. 22.0 22.35—Г. Ман рэтэй туужаар пэн уран һайхан (ГДР).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Ан амитадай аймаг». 10.55 — һурагшадай амаралтын үедэ. «Поезд в снегу» — уран һайханай фильм. (Югослави). 12.05 — Бүхэсоюзна ба уласхоорондын конкурснуудай лауреат С. Слепокуровай концерт (баян). 12,30 — Шэнэ һонин. (12.35 час хүрэтэр). 16.25 — Шэнэ һонин. 16.40 — «Ереванская ласточка» — телевизионно баримтата фильм. 16.55 — «Манай саад». 17.25 — «Зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд». Алексей Толстой. Түрэһөөрнь 100 жэлэй ойдо».

Улаан-Үдэ. 18.25 — «Байгал». 18.55 —«Санглок» —окно во Вселенную» —киноочерк.

Москва. 19.05 — Фигурна халтиралгаар СССР-эй чемпионат. Эхэнэрнүүд. 19.50 — «Түсэбтэ табан жэл. Ажал хэрэгүүд ба хүнүүд». «Подряд болон журам». 20.20 — «Зүрхэндэ хэгдэһэн операци» —телевизионно зүжэг. 22.00 — «Время». 22,35 — Фигурна халтиралгаар СССР-эй чемпионат. Мэргэжэл шадабаряа харуулалга. 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Будильник». 13.30 — «Левша эпохи НТР» — телевизионно баримтата фильм. 14.10 — һурагшадай амаралтын үедэ. «Гуттаперчевый мальчик» — уран һайханай фильм. 15.25 — Ж. М. Дамаз. «Концертино» — РСФСР-эй габьяата артистка Э. Москвитина гүйсэдхэхэ. 15.40 — «Үгэ буляалдагшадай клуб». 16.50 — Шэнэ һонин. 17.00 — 18.25 — Забһарлалга. 18.25 — «Яхадай басаган». РСФСР-эй арадай артистка А. Ильинагай зохёохы ажал ябуулга тухай фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 19 холнууд. 19.15 — телевизионно 20.15 — «И нет киноочерк. 20.25 АССР-эй Гостеле дай инструмент стрэй концерт.

Москва. 21.00 нойрсогты, бага двух собак» — (ЧССР). 21.15 — теннисээр Европ СССР-эй ба Ф лагдамал команд ха. 22.00 «Врем «Большая новогод телевизионно фильм.

ВТОРНИК, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Мышеловка»— үхибүүдтэ зорюулагдаһан телевизионно хүгжэмтэ онтохон. 10.35 — «Зугурн» — телевизионно уран һайханай фильм. 12.10 — «Акробатка Тамара Лязгина» — телевизионно фильм. 12.35 —Шэнэ һонин. (12.40 час хүрэтэр). 16.15 — Шэнэ һонин. 16.30—Баримтата фильмүүд. 16.55 — Алексеевэй нэрэмжэтэ фабрикын соёлой байшангай духовой оркестр наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.15 — «В заволжском лесу» — киноочерк. 17.25 — «Манай нэрэ хүндын ба һэшхэлэй хэрэг». 17.55 — «Байгал» (буряадаар).

Москва. 18.30 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 19.00 — «Арадай аялга дуунууд». 19.15 — «Алкоголизм тухай хөөрэлдөөнүүд». 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Арадай хиналтын экран».

Москва. 20.35 — Түбэй телевидени болон бүхэсоюзна радиогой электро-хүгжэмэй инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 21.10 — «Правда великого народа» — телевизионно баримтата фильм. «Депутаты народа». 22.00 —«Время». 22.35 — «Фестивальнууд, конкурснууд, концертнүүд...». 23.50 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00—Француз хэлэн. Хоёрдохи жэлээ һуража байгшадта. 13.35 — «Байгаали шэнжэлгэ». 2-дохи класс. «Үбэлэй сагта ой соо». 13.55 — «Воронок» — эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 14.05 — «Шатарай һургуули». «Сагаан тэргэ». 14.35 —Хүгжэм. 7-дохи класс. «М. И. Глинкэ — «Вальс-фантази». 15.05—Ород хэлэн. 15.35 — «Белый этюд» —эрдэм - дэлгэрүүлгын фильм. 15.45 — Дж. Свифт. «Ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаһанууд». 16.45 —Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.55 —«Дуун — минии хуби заяан» —фильм-концерт.

Москва. 17.15 — «Знание—сила» — эрдэм журнал. 18.00 ский-Корсаковой тушок» гэжэ опе

Улаан-Үдэ. 18. наа уулзахын шэнэ жэлэй про оной декабрин жуулга дабтагда Соносхолнууд.

Москва. 20.00 хэндэнь —наран «Финлянди соог зионно очерк.

Улаан-Үдэ. 20.3 лебеди» — бари

Москва. 21.00 нойрсогты, бага двух собак» — (ЧССР). 21.15 — дын һонин. 22.0 22.35 — «Испытате — уран һайхан

СРЕДА, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.55—«Испытательный срок»— уран һайханай фильм. 11.30— «Киногоор аяншалгын клуб». 12.30—Шэнэ һонин (12.35 час хүрэтэр). 16.00—Шэнэ һонин. 16.20 — Баримтата фильмүүд. 16.55 — «Объектив».

Улаан-Үдэ. 17.25—«Буряадай уран зураашадай мастерскойнууд соо». 18.05—Киноочерк. 18.15—«Байгал».

Москва. 18.45 — «Дорогая моя столица» — телевизионно баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хүхюун нотохонууд». 20.15—«Хүн ба хуули». 20.45— «Коней на переправе не меняют»—уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35—«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». Академик И. В. Курчатовай түрэһөөр 80 наһанайнь ойдо. 23.05—«Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 23.20— «Долоон хоногой спорт».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—Немец хэлэн. 13.35 — Физикэ. 8-дахи класс. «Дэгдэн хөөрэлгэ ба ехэ даралта». 14.05—«Таанадта, түрэлхид!». 14.35—Зоологи. 7-дохи класс. «Шубууд хайшан гэжэ, юундэ ниидэдэг бэ?». 15.00—А. Серафимович. «Железный поток». 15.30 — Ботаника. «Хээрын ба таригдадаг олон янзын ургамалнууд. 15.50—«Лермонтов — уран зурааша». 16.50—Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Уншалдаа».

Москва. 17.25 — «Дохёогоо үгэгты, горнистнууд». 18.10 — «Д. Шостакович. Уласхоорондын конкурснуудай лауреат Б. Петрушанский хоёрдохи сонатые гүйсэдхэхэ» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 18. агитаторнууд бо форматорнууд». холнууд. 19.15— —«Шамда дура дал». Э. Колман нууд.

Москва. 21.00 нойрсогты, бага абгай хөөрэнэ...». эй арадай артис украин арадай ду манснуудые дуу «Доктор Хадича но баримтата ф «Время». 22.35 уран һайханай ф

ЧЕТВЕРГ, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Дохёогоо үгэгты, горнистнууд!». 10.40—«Коней на переправе не меняют» — уран һайханай фильм. 11.55—Уласхоорондын конкурснуудай лауреат В. Ереськогой концерт (фортепиано). 12.25 — Шэнэ һонин (12.30 час хүрэтэр). 16.40 — Шэнэ һонин. 16.50 — «Ород хэлэн». 17.20—Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, «Красный пролетарий» заводой хүдэлмэришэн И. И. Мальцевтай һурагшадай уулзалга.

Улаан-Үдэ. 18.00—«Декоративная косметика» — киноочерк. 18.10—«Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.25— «Байгал».

Москва. 19.00—«Одинокий грустный самовар», «Храбрый чернильный заяц» — мультфильмнүүд. 19.15—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Посвящение» — фильм-концерт. 20.30 —«Манай хани барисаанай хүсэн». КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Каракалпакска обкомой нэгэдэхи секретарь К. К. Камалов, Москва хотын КПСС-эй Дзержинскэ райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Г. Комаров дамжуулгада хабаадаха. 20.55—«Коней на переправе не меняют» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00— «Время». 22.35—«Соль земли Американской» — телевизионно уран һайханай фильм. 23.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.50—Баледэй артистнуудай концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—Испан хэлэн. 13.30—Географи. 8-дахи класс. «Баруун-Хойто район». 14.00—«Манай саад». 14.30 — «Повесть о неизвестном актере» — уран һайханай фильм. 15.50—«Багшада хэшээл». 1-дэхи дамжуулга). 16.5 нин. 17.00—18.00 18.00—«Шатарай Эхилэн наадагша «Залуушуулай

Улаан-Үдэ. 19. нууд. 19.10—«Де ней» — уран һай 20.00—«Ю. Гуляев

Москва. 21 нойрсогты, бага зулько» — мульт 21.15—«Хамтадаа бүлэбди». 21.40— гаалиин музей» гэрүүлгын фильм мя». 22.35—«О визионно уран һай

ПЯТНИЦА, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Хүгжэмшэд». Хүүгэдэй фольклорно коллективүүдэй концерт. ЧССР-һээ дамжуулагдаха. 10.35—«Коней на переправе не меняют» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 11.40—«Холо, ойрын дуунууд». 12.30—Шэнэ һонин (12.35 час хүрэтэр). 18.00—Шэнэ һонин. 18.30—«Онтохондо айлшаар». «Приключения Буратино» (1-дэхи сери). 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан Үдэ. 20.00—«Байгал».

Москва. 20.25—«Дом на Лесной» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35—«Гадаадын эстрадын аялга дуунууд». 23.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.45—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Крылья Советов — ЦСКА (02.00 час хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—Англи хэлэн. 13.35—В. Г. Короленко «Дети подземелья». 5-дахи класс. 14.05—Астрономи. «Планетэнүүд». 14.35—Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. «Амиды байгаалиин хүгжэлтын гэршэ». 15.05—«Зимой на Камчатке»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.15—«һэргэн хүгжэлтын үе сагай искусство» (5-дахи дамжуулга). 15.55—«Великая Отечественная» — киноэпопей. 15-дахи фильм. «От Карпат на Балканы и Вену». 16.45—Шэнэ һонин. 16.55—18.15—Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.15—«Дзю-до. Олимпиада-80» — баримтата фильм. 18.45—«Буряадай оперно театрай солистнууд дуулаха». 19.15—«Бахус и Венера» — киноочерк. 19.25 — «Танай бэшэгүүдээр».

Москва. 20 мою судьбу» — ажабайдал тух фильм.

Улаан-Үдэ. 20 дуун».

Москва. 21 нойрсогты, бага шко с небылиц «Орожо болохо визионно очерк. -эй арадай артис ва болон В. Гор кусэй «Баядерка һээ классическа хэхэ. 22.00—«Врем «Чародей»—телев һайханай фильм дохи серинууд).

СУББОТО, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Хэрбээ элүүр энхэ ябаха гэбэл». Физкультурнигуудта зубшэлнүүд. 10.55—«АБВГДейка...». 10.35—«Спортлотогой» 3-дахи тираж. 10.45—«Таанадта, түрэлхид!».

Улаан-Үдэ. 11.15—«Ленинэй захяа заабаринуудта үнэнбди» —киноочерк. 11.35—Шэнэ һонин (буряадаар). 11.45—«Буряад хэлэнэй хэшээлнүүд».

Москва. 12.30—«СССР-эй Уран зураашадай холбооной VI съездые угтуулан». 13.00— «Москвичка» — телевизионно клуб. 14.30—СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Д. Шафранай концерт. 15.30—Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 16.00—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.15 — «Друг Тыманчи» — үхибүүдтэ зорюулагдаһан фильм. 17.25 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.25—«Согтой хү хиюун багахан ко —«Эб найрамдал гын совет комис лэгшэ Ю. А. рөөн». 19.50—« телевизионно уран һайханай ба 2-дохи сери «Время». 22.35 ханинар!». 24.00

МҮНӨӨДЭР—ТҮГЭСХЭЛЭЙ МҮРЫСӨӨН

һурагшадай дунда боксоор Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн республикымнай ниислэл хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо боложо байна. РСФСР-эй һурагшадай XVII спартакиадын тоосоогоор үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөндэ манай зонын 8 командын зуугаад эдир боксёр хабаадажа, хаба шадалаа туршана, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ.

Түрүүшын гурбан үдэр ринг дээрэ һонирхолтой, шанга тэмсэл боложо, сугларгашадай анхарал ехээр татаба. 48 килограммай шэгнүүртэ манай республикын түлөөлэгшэд Ц. Доржигутапов В. Дулмаев хоёр тус тустаа Ч. Эрдынеев (Шэтэ), А. Гончаренко (Яхад) гэгшэдые илажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараба.

52 килограмм. Республиканска хүүгэдэй спортын һургуулиин һурагша Баясхалан Бадмажапов хоёр гарһаа онобшотой шанга сохилтотой, хёрхо нарин байһанаа харуулжа, хэдэн илалта түйлаад, түгэсхэлэй нааданда гараа. Тэрэ Амарай областиин В. Атюшевтэй тулалдаха байна.

Удаадахи шэгнүүртэ хүлеэгдээгүй ушар болоо. Юуб гэхэдэ, манай бэлигтэй бэрхэ боксёр Павел Посохов Яхадай АССР-эй түлөөлэгшэ Игорь Шпагтай рингдэ гаража тулалдахадаа, бэлэхэнээр илалта түйлаха байхаб гэжэ һанаа хэбэртэй. Энэ талаар шалтагааншье бии байгаа. П. Посохов һурагшадай дунда зонын болон РСФСР-эй чемпион юм. И. Шпак нэгэ наһаар ахашьеһаа, дүршэл шадабаряар багашаг һэн.

Түрүүшын раундда тулалдаанай тэнсүү байдалтай байһые ойлгоходоо, манай республикын суглуулагдамал командын тренернүүд Павелай алдуу эндүүе заһаруулжа, илалта түйлахыень зоригжуулха ёһотой байгаа гэжэ һанагдана. Зүгөөр онобшотой шанга сохилтотой Шпагай дутуу дунданүүдые хэрэглэжэ шадангүй, манай боксёр шүүгдэшэһэн байха юм. Энэ урагшагүйдэлгэ гансал эдир боксеройманай бэшэ, харин тэрэнэй тренернүүдэй алдуугай хойшолон болоно гэжэ тэмдэглэлтэй.

Энэ үдэр Р. Корбанов (Магадан), И. Дранников (Шэтэ), И. Сафронов (Улаан-Үдэ), Н. Шереметьев (Владивосток), О. Гуров (Хабаровск) болон бусад эдир спортсменүүд ринг дээрэ бүхы арга дүрэеэ харуулжа, гоё һайханаар наадажа, илалтануудые түйлаба.

Зонын чемпионой нэрэ зээгэдэ хүртэхын түлөө Буряадай болон Яхадай АССР-нүүдэй, Магаданай ба Шэтын областьнуудай командануудай хоорондо илангаяа шанга тэмсэл боложо байна.

Түгэсхэлэй мүрысөөн мүнөөдэр 12 часта нээгдэхэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Коммунист фермэ дээрэ» түрүү бэшэг. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ. СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. КПСС-эй ЦК-да зүблөөн болобо»—ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин. «Республикын ажалай эршэ» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. Улаан тугта хүртэгшэд. «Найдамтай дабшаса».— Л. Цыбиковагай статья. Барилгада —найдамтай ржал яажа В. Королёвой сурталай ху наар ябуулха гэр соохидол Климовэй орон доторнай

Гурбадахи «Буряадай уран искусство—Пар ремпиловэй лис оронуудт һаа.

Дүрбэдэхи Нютаг нютаг бшн хэрэг бэ

Редактор Р.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды 2-56-22 промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 информации — 2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская —2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-03319. Заказ № 7. Ин